

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Ի՞նչ Ուղղութեամբ Կրնան Ջարգանալ Հայ-Ամերիկեան Յարաբերութիւնները՝ Թրամփի Օրօք

Հայկական քաղաքական շրջանակներու մօտ այս օրերուն ամենէն աւելի քննարկուող հարցը կը վերաբերի նախագահ Տանուտ Թրամփի Սպիտակ Տուն վերադարձին ու նոր վարչակազմի որդեգրելիք քաղաքականութեան՝ հարաւային Կովկասի նկատմամբ: Կան մտահոգութիւններ, որ նախագահ Թրամփ միջազգային գետնի վրայ պիտի վարէ մեկուսացումի քաղաքականութիւն մը, ամբողջ ուշադրութիւնը կեդրոնացնելով ներքին հարցերու վրայ, որոնց վերաբերեալ ան տուած է նախընտրական բազում խոստումներ, որոնք կը կարօտին իրագործման:

Նախագահ ԵՊ Պայտընի օրօք, Կովկասը դարձած էր Ամերիկայի ուշադրութեան կեդրոն ու Պետական Քարտուղարութիւնը մեծ ջանքեր կը գործադրէր Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ խաղաղութեան հասնելու համար: Պետական քարտուղար Էնթոնի Պլինքին անձնապէս հեռաձայնային մնայուն կապի մէջ էր Երեւանի ու Պաքուի հետ, որոնց ընթացքին ան յաճախ կը զգուշացնէր նախագահ Ալեյին՝ Հայաստանի դէմ ռազմական գործողութիւններ վերսկսելու ծանր հետեւանքներու մասին: Կարճ խօսքով Ամերիկան իր արտաքին քաղաքականութեան մէջ կարեւոր դարձուցած էր Հարաւային Կովկասը, ուր ան կը հետապնդէր նաեւ նպատակ՝ տկարացնել Ռուսաստանի ազդեցութիւնը, յատկապէս Ուքրաինայի պատերազմէն ետք: Այս ընթացքին է որ, զարգացաւ Հայ-Ամերիկեան ռազմական համագործակցութիւնը, խորհրդատուութեան եւ փորձի փոխանակման առումներով:

Ներկայիս գլխաւոր հարցականը այն է, թէ նոր վարչակազմը ինչպիսի՞ քաղաքականութիւն պիտի վարէ Հայաստանի նկատմամբ: Առաջին տարբերակը այն է թէ, Ամերիկան շարունակէ սերտ յարաբերութիւններ մշակել ու պահպանէ համագործակցութիւնը Երեւանի հետ: Նման քաղաքականութիւն մը նպաստաւոր է ու պիտի ամրապնդէ Հայաստանի դիրքերը Ատրպէյճանի հետ շարունակուող լարուածութեան լոյսին տակ: Պետական քարտուղարի պաշտօնին ծերակուտական Մարքո Ռուպիոյի նշանակումը դրական քայլ մըն է այս առումով: Ռուպիոն մօտէն ծանօթ

Վարչապետ Փաշինեանը եւ Նախագահ Թրամփը Հեռախօսազրոյց Ունեցած ԵՆ

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան հեռախօսազրոյց ունեցած է ԱՄՆ նորընտիր նախագահ Տոնալտ Թրամփի հետ:

Ըստ Հայաստանի կառավարութեան՝ Փաշինեան շնորհաւորած է Թրամփը ընտրութիւններուն յաղթանակի առիթով եւ անոր տեղեկութիւններ փոխանցած է Հայաստան-ԱՄՆ յարաբերութիւններուն մէջ վերջին տարիներուն տեղի ունեցած զարգացումներուն եւ ընթացիկ վիճակին մասին, ինչպէս նաեւ քննարկուած են տարա-

ծաշրջանային օրակարգի հարցեր:

ԱՄՆ նախագահական ընտրութիւնները տեղի ունեցած են Նոյեմբեր 5-ին: Ընտրութիւններէն մէկ օր անց Փաշինեան շնորհաւորած էր Թրամփը՝ «տպաւորիչ յաղթանակի» առիթով՝ նշելով, որ անհամբեր կը սպասէ անոր հետ աշխատելուն՝ հայ-ամերիկեան ռազմավարական երկկողմ յարաբերութիւններ կառուցելու համար՝ հիմնուած ընդհանուր արժէքներու, առաջնահերթութիւններու եւ հետաքրքրութիւններու վրայ:

Ամերիկացի Օրէնսդիրները Պաքուի Մէջ Յայտարարած ԵՆ Երեւանին Աջակցութեան Մասին

Ծերակուտականներ Էտ Մարքի (ձախին) եւ Շելտոն Ուայթհաուս Պաքուի մէջ կայացած մամուլի ասուլիսի ընթացքին

Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ի շրջանակներուն մէջ կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ ամերիկացի օրէնսդիրները՝ Դեմոկրատական կուսակցութիւնը ներկայացնող ծերակուտականներ Էտ Մարքին եւ Շելտոն Ուայթհաուսը, յայտարարած են Հայաստանին իրենց աջակցութեան մասին:

Ատրպէյճանցի լրագրողներէն մէկուն հարցումին՝ ինչո՞ւ ԱՄՆ եւ ԵՄ պատժամիջոցներ չեն սահմաներ Հայաստանի նկատմամբ, ծերակուտական Ուայթհաուս պատասխանած է. «Ես կ'աջակցիմ

Հայաստանին: Չեմ ուզեր կանգ առնել հիւրընկալող երկրի (Ատրպէյճանի) մարդու իրաւունքներու հարցերուն վրայ, բայց եթէ ատիկա թեմա դառնար, ապա ես նոյնքան փոխլրացնող չէի ըլլար»:

Ասուլիսի միւս բանախօս ծերակուտական Էտ Մարքին իր հերթին պնդած է՝ ատրպէյճանցի քաղաքական բանտարկեալները, ռազմագերիները պէտք է ազատ արձակուին, Լեւոնային Ղարաբաղի հայերը պէտք է վերադարձի իրա-

Ձիւ Լոեցնելու Փորձերը Միայն Կ'ամրապնդեն Իմ Վճռականութիւնս. Ֆրենք Փալոն

ԱՄՆ գոնկրեսական Ֆրենք Փալոն

ԱՄՆ գոնկրեսական Ֆրենք Փալոն, որը Պաքուի մէջ կը մասնակցէր ՄԱԿ-ի կլիմայի փոփոխութեան COP-29 գագաթաժողովին, բախած է Ատրպէյճանի կառավարութեան հովանաւորած բողոքի հաւաքներուն:

Ֆրենք Փալոնի պաշտօնական կայքին մէջ այս մասին հաղորդագրութիւն հրատարակուած է:

Կը նշուի, որ բողոքի հաւաքներուն մասնակիցները հետապնդած են Փալոնը թէ՛ գագաթաժողովի ընթացքին, թէ՛ հիւրանոցին մէջ: Գոնկրեսականը խուսափած է ֆիզիքական վնասներէն միայն ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան միջամտութեան շնորհիւ:

Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ արգիլած է Փալոնին մասնակցիլ իր եւ ԱՄՆ Գոնկրեսի անդամներու հանդիպման: Չնայած Փալոն հանդիպում խնդրած էր Ներկայացուցիչներու պալատի պատուիրակութեան անունով՝ զինք յատուկ ցուցակէն հեռացուցած են:

Կը նշուի, որ Փալոն հետեւողականօրէն հանդէս կու գայ տարածաշրջանին մէջ խաղաղութեան օգտին եւ կը դատապարտէ Ատրպէյճանի ռազմական յարձակումը եւ հայերու ցեղային զտումները Լեւոնային Ղարաբաղի մէջ:

«Վրդովեցնող եւ շատ խօսուն է, որ նախագահ Ալիեւ կը փորձէ լուծել ԱՄՆ Գոնկրեսի անդամները եւ խոչընդոտել հայ ժողովուրդին համար մարդու իրաւունքներու եւ արդարութեան վերաբերեալ քննադատական քննարկումները նոյնիսկ փակ դռներու ետին: Ձիւ լուեցնելու փորձերը միայն կ'ամրապնդեն վճռականութիւնս՝ պայքարելու հաշուետուողականութեան, բարեփոխումներու եւ անոնց արժանապատուութեան համար, որոնք տուած են Ատրպէյճանի ճնշող վարչակարգին պատճառով: «Ես պիտի շարունակեմ պայ-

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Փորձագետները Տպաւորուած Են Տաւուշի Մարզի Սահմանագատուած Գօտի Այցէն

ՀՀ Անվտանգութեան Խորհուրդը՝ ԱԽ քարտուղար Արմէն Գրիգորեանի գլխաւորութեամբ, փորձագէտներու եւ քաղաքագէտներու մասնակցութեամբ այց կազմակերպած էր Տաւուշի մարզի սահմանագատուած գօտի: Իր տպաւորութիւններով Civic.am-ի հետ զրոյցին հետ կիսուած է այցին մասնակցած քաղաքագէտ Դաւիթ Ստեփանեանը:

«Ես շատ տպաւորուած եմ արդէն իսկ կատարուած եւ կատարուող աշխատանքներով սահմանամերձ գօտում, այսինքն՝ արդէն սահմանագատուած եւ սահմանագծուած գօտում: Խօսքը ե՛լ ամրաշինական աշխատանքների, ե՛լ պաշտպանական կառուցների մասին է: Շատ բան ի հարկէ չենք կարող ասել, բայց 2020 թուականից սկսած՝ ես բազմիցս եմ անդրադարձել այս խնդրին եւ նշել եմ, որ մեզ, այո՛, հարկաւոր են պեթոնապատ ամրաշինական կառուցներ սահմանի վրայ, որոնք թոյլ կը տան թշնամու յարձակման դէպքում խնայել մեր զինուորները, մեր տղաների կեանքերը: Եւ ես ուրախութեամբ տեսնում եմ, որ այդ աշխատանքը վերջապէս արւում է: Շատ դրական զգացումներով եմ եկել», - ըսաւ քաղաքագէտը:

Ան տեղեկացուց, որ Նոյեմբերեան գացող ճանապարհին, ուր ժամանակին վարորդներուն կը յորդորէին արագ անցնել, իսկ գիշերով՝ ինքնաշարժին լոյսերը անջատած, իսկ այդ հատուածին մէջ ճանապարհը պարզապէս դարձած է անվտանգ. ասֆալթապատած են, թարմացուցած, ինչ որ աւելի շատ հոգեբանական նշանակութիւն ունի, որ մարդիկ իրենց աւելի պաշտպանուած զգան, բայց իրականութեան մէջ այն ճանապարհը, որ այսօր կայ, որ կը կապէ Հայաստանը Վրաստանի հետ, շատ աւելի անվտանգ է, շատ աւելի լաւ կահաւորուած եւ շատ աւելի դուրեկան է, քան այն, ինչ մենք ունեցած ենք մինչեւ սահմանագատում եւ սահմանագծում:

Պատասխանելով հարցումին, թէ այս պարագային ինչո՞ւ կ'աղմկէր ընդդիմութիւնը, քաղաքագէտը ըսաւ, որ մինչեւ իր աչքով սահմանագատուած սահմանը տեսնելը ըսած էր, թէ ինչու անոնք կ'աղմկեն:

Դաւիթ Ստեփանեանի խօսքով՝ անոնք կ'աղմկեն այն պարզ պատճառով, որ փորձած են օգտագործել այդ սահմանագատման փաստը, այն, որ փաստացի Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ Տաւուշի սահմանագատուած հատուածին մէջ տեղի ունեցած է տարածքներու փոխանակում, անոնք փորձած են ատիկա օգտագործել, որպէսզի Հայաստանին մէջ յառաջացնեն հաւաքական դժգոհութիւն եւ հասնին իրենց բաղձալի նպատակին, որ չէ փոխուած վերջին 30 տարուայ ընթացքին, իսկ նպատակը մէկն է՝ իշխանափոխութիւն:

Խօսելով նաեւ Անվտանգութեան Խորհուրդին կատարած աշխատանքին մասին՝ քաղաքագէտը ըսաւ, որ ԱԽ-ն շատ մեծ աշխատանք կը տանի հասարակութեան եւ իշխանութեան միջեւ կապ ստեղծելու ուղղութեամբ:

«Ես կարծում եմ, որ դա շատ կարեւոր է, որովհետեւ բարձրացնում է վստահութիւնը հասարակութեան նկատմամբ, հասարակութեան կողմից դէպի իշխանութիւն:

Հիմա, տուեալ դէպքում, ես որպէս հասարակութեան ներկայացուցիչ եմ խօսում, ես ո՛չ կուսակցական եմ, ո՛չ իշխանութեան ներկայացուցիչ եմ, ոչ էլ՝ ընդդիմադիր: Ես կարծում եմ՝ ԱԽ-ն շատ ճիշդ ուղղութեան վրայ է: Սա առաջին միջոցառումը չէ, եւ ես կ'ուզէի շնորհակալութիւն յայտնել ԱԽ-ին եւ անձամբ Արմէն Գրիգորեանին ճիշդ ընկալման եւ ճիշդ շարժումը դնելու համար, որովհետեւ մեր երկրում այսօր, երբ որ մեր հասարակութիւնը գերպառակտուած է, այսպիսի աշխատանքը շատ կարեւոր է, սա ուղղակի առաջին քարերից մէկն է: Կարծում եմ, որ այս աշխատանքը պէտք է շարունակել, միւս գերատեսչութիւնները պէտք է միանան, որպէսզի գնալով, քայլ առ քայլ հասարակութեան եւ իշխանութեան միջեւ փոխվստահութիւնը աճի. որովհետեւ իշխանութիւնն էլ մեզ է վստահում, երբ որ տանում է եւ ցոյց է տալիս պաշտպանական կառուցներ, որոնք ամէն մէկը չպէտք է տեսնի», - եզրափակեց Դաւիթ Ստեփանեանը:

Մենք զրուցած ենք նաեւ «Յանուն Հանրապետութեան» կուսակցութեան արտաքին գործերու քարտուղար Առնոլտ Բլէեանի հետ: Ան նշեց, որ իրականութեան մէջ շատ հաճելի էր, ու ինք ի սկզբանէ կողմնակից էր, որ տեղի կ'ունենայ սահմանագատում եւ սահմանագծում, բայց այնուամենայնիւ կային որոշ անհանգստութիւններ, որոնց մասին ինք կը բարձրաձայնէր:

Ֆրանսա Ոչինչ Կը Մոռնայ Եւ Ոչինչ Կը Զիջի. Դեսպան Տըքոթինյի

Հայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Օլիվիէ Տըքոթինյի անդրադարձած է Լեռնային Ղարաբաղի հայերու՝ իրենց տները վերադառնալու իրաւունքին՝ չիշեցնելով անոր վերաբերեալ Արդարադատութեան միջազգային դատարանը ամրագրեց Լեռնային Ղարաբաղը հարկադրուած լքած հայերու՝ իրենց տուները վերադառնալու իրաւունքը: Մէկ տարի անց, Ատրպէյճանին ուղղուած այս հրամանը կը մնայ անկատար: Ֆրանսա ոչինչ կը մոռնայ եւ ոչինչ կը զիջի՝ ոչ անոնց վերադարձի իրաւունքի, ոչ ալ մշակութային

«Այս այցը շատ կարեւոր էր, դրա համար ես շնորհակալ եմ ԱԽ քարտուղարին, որ հրաւիրեցին մի խումբ փորձագէտներ, որոնք այսինքն մասնագէտներ, ՔՀԿ-ի եւ քաղաքական կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչներ, նաեւ որոշ լրագրողներ: Մենք եղանք Բաղանիսում, Ոսկեպարում: Ի դէպ, տեսանք Ոսկեպարի այն եկեղեցին, որ աղաղակում էին, թէ պիտի մնայ Ատրպէյճանի կազմում, եկեղեցին վերանորոգուած է: Մենք նաեւ Կիրանցում եղանք, Կիրանցի դպրոցը տեսանք, այնտեղ կայ 32 աշակերտ, որոնց հետ նոյնպէս հանդիպեցինք, զրուցեցինք», - ըսաւ Առնոլտ Բլէեանը:

Մեր զրուցակիցը նշեց, որ կը յիշէ այն բողոքողները, որոնք դէմ էին, որ Հայաստանը ունենայ պետական սահման, որոնք կը պնդէին, թէ ոեւէ ծնող թոյլ չի տար, որ իր երեխան յաճախէ այդ դպրոցը, բայց եղաւ այն, ինչ եղաւ:

«Կայ մի բան, որի մասին կ'ուզեմ խօսել: Կայ փոխհամաձայնութիւն հայերի եւ ատրպէյճանցիների միջեւ, որ այդ սահմանագատուած հատուածի տարածքում սահմանապահները չեն կրում սաղաւարտ, չեն կրում զրահաբաճկոն, եւ այստեղ լարուածութիւնն ու վտանգն աւելի նուազ են, քան այն սահմաններում, որտեղ չկայ սահմանագատուած եւ սահմանագծուած սահման: Դա նաեւ որպէս լաւելում այն պնդմանը, որն արւում էր

առաջ մեր կողմից, որ մի բան է, երբ սահմանապահներն են հսկում սահմանը, այլ բան է, երբ արդէն զինուորներն են հսկում սահմանը, որոնք զինուած են, եւ իրենց տրամադրուածութիւնն է լրիւ այլ, քան սահմանապահներինը: Այդ առումով շատ լաւ կը լինէր, որպէսզի հնարաւորինս շուտ տեսնէինք շարունակութիւնը: Որովհետեւ, այոյ, Կիրանցի, Ոսկեպարի, Բաղանիսի բնակիչներն իրենց աւելի անվտանգ են զգում, քանի որ կայ յստակ սահման, եւ այնտեղ չկան ատրպէյճանցի զինուորներ, ովքեր փորձում են վիճարկել քո տարածքը եւ փորձում են ներխուժել քո տարածք: Այնտեղ մարդիկ իրենց շատ աւելի անվտանգ են զգում, քան զգում էին առաջ», - ըսաւ Առնոլտ Բլէեանը:

Ի յաւելում ան նշեց, որ «այցի ընթացքում տեսան, որ Ոսկեպարի եկեղեցին տեղում է, Կիրանցի դպրոցը տեղում է, կային շինութիւններ, երեքուկէս շինութեան մասին է խօսքը, որոնք անցան սահմանից այն կողմ, բայց այնուամենայնիւ գործընթացը կատարուած է, գործընթացը շատ դրական է ազդել, եւ այդ գործընթացի շնորհիւ մենք արդէն միջպետական համաձայնութիւն ունենք Ատրպէյճանի հետ, որ գործընթացը պէտք է շարունակուի արդէն յստակ նախագահների մակարդակով ստորագրուած կանոնակարգի հիման վրայ»:

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
 ԱՌՅԻԱԼ ԴԵՍՊԱՆՈՒՍ ՅՆՁԱԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԹԵԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
 ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
 ՎԱՐԷ ԱՋԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$75.00, \$150.00 (First Class)
 Canada \$ 250.00 (Air Mail)
 Overseas \$400.00 (Air Mail).
 All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
 at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Հայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Օլիվիէ Տըքոթինյի
 եւ կրօնական ժառանգութեան պաշտպանութեան հարցով», - գրած է Տըքոթինյի:

ԼՈՒՐԵՐ

Բարձրաստիճան Պաշտօնեաներ Զրաժարական Ներկայացուցած Են

ՀՀ Բարձրագույն Դատական Խորհուրդի (ԲԴԽ) նախագահ Կարեն Անդրեասեան, Հակափտածութեան Կոմիտէի նախագահ Սասուն Խաչատրեան, տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցուածքներու նախարար Գնէլ Սանոսեան, ներքին գործերու նախարար Վահէ Ղազարեան, Քննչական Կոմիտէի նախագահ Արզիշտի Քյարամեան, Պետական Եկամուտներու Կոմիտէի (ՊԵԿ) նախագահ Ռուստամ Բաղասեան կը լքեն պաշտօնները:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան աւելի վաղ հաստատած էր տեղեկութիւնները, որ շարք մը բարձրաստիճան պաշտօնեաներէ խնդրած է թողել իրենց պաշտօնները, նշելով որ պատճառները անձնաւորուած չեն, այլ համակարգային, որոնց մասին հրապարակային խօսած է: Գործադիր ղեկավարը պաշտօնեաներու անուններ յայտարարութեան մէջ չէր նշած:

Օրեր առաջ կառավարութեան նիստին Փաշինեան խիստ եւ կտրուկ դժգոհութիւն յայտնած էր իրաւապահ համակարգէն, շեշտելով որ դատական եւ ուժային կառույցներուն մէջ բարեփոխումներու արդիւնքները չի տեսներ, իսկ իր համբերութեան բաժակը լեցուած է:

Մէկ ամիս առաջ Քննչական Կոմիտէի 10-ամեակին առթիւ շնորհաւորելով կառույցը, Փաշինեան յայտնած էր՝ «արդարութիւն հաստատելու օրակարգն այսօր նոյնքան հրատապ է, որքան հրատապ

էր 2018 թուականին կամ 2019 թուականին: Բայց սա չի նշանակում, թէ մենք արդարութեան հաստատման ուղղութեամբ ոչինչ չենք արել»:

Անցեալ շաբաթ՝ 2025 պիւտոճէի քննարկման ընթացքին վարչապետը յայտնած էր, թէ Հայաստանի Հարկային օրէնսգիրքը ապապետական է:

«Մենք պէտք է ունենանք նոր Հարկային օրէնսգիրք, որը համապատասխանում է Հայաստանի պետական շահերին», - ըսած էր Փաշինեան:

Նոյեմբեր 11-ին Հայաստանի մէջ տեղական ինքնակառավարման համակարգի 28-ամեակին նուիրուած միջոցառման ընթացքին Փաշինեան արձանագրած էր՝ տեղական ինքնակառավարման համակարգը կայացած է, բայց դեռ շատ ընելիքներ կան:

Փաշինեան նախ գոհունակութիւն յայտնած էր այն վճռակառուցութեան համար, որ ցուցաբերուած է եւ կը ցուցաբերուի տեղական ինքնակառավարման ոլորտին մէջ բարեփոխումներ իրականացնելու համար, միեւնոյն ժամանակ արձանագրած, որ Հայաստանի մէջ խոշորացման շատ մասշտաբային բարեփոխումներ տեղի ունեցած են, բայց այստեղ ալ ոչ-բոլոր հարցերուն պատասխանները տրուած են:

Գործադիր ղեկավարը նաեւ շեշտած էր՝ շատ մեծ ճեղք կայ քաղաքացիին, պետութեան եւ համայնքին միջեւ:

Դատարանը Որոշած Է Յաջորդ Նիստին Բերման Ենթարկել Քոչարեանը, Օհանեանը Եւ Խաչատուրովը

Հակափտածութեան դատարանին մէջ կը շարունակուի «Մարտի 1»-ի գործով նիստը:

Այս գործով անցնող Ռոպերթ Քոչարեանը եւ անոր նախկին ենթակաները՝ Սէյրան Օհանեանը, Եուրի Խաչատուրովը, դատարան չեն ներկայացած:

Քոչարեանի, Օհանեանի, Խաչատուրովի փաստաբանները յայտնած են, թէ իրենց նախկին պաշտպանները մեղադրելի կարգավիճակ չունին, հետեւաբար պարտաւոր չեն ներկայանալու դատարան, եւ հարկադրաբար ներկայացնելը իրաւաչափ չէ:

Դատարանը որոշեց Սէյրան Օհանեանը, Եուրի Խաչատուրովը եւ Ռոպերթ Քոչարեանը բերման ենթարկել՝ միւս նիստին անոնց մասնակցութիւնը ապահովելու նպատակով:

Վճռաբեկ դատարանը Սեպտեմբեր 12-ին որոշմամբ բեկանած է Ռոպերթ Քոչարեանի, Եուրի Խաչատուրովի եւ միւսներուն գործը կարճելու որոշումը ու գործը ուղարկած է Հակափտածութեան քրէական դատարան՝ նոր քննութեան:

2008 թուականի Մարտ 1-էն 2 ինկած ժամանակահատուածին Երեւան քաղաքին մէջ տեղի ունեցած իրադարձութիւններուն վերաբերեալ ՀՀ յատուկ քննչական ծառայութեան մէջ քննուող քրէական գործով վարույթը իրականացնող մարմինը համարած է, որ գործով ճեղք բերուած ապացոյցները բաւարար են Հայաստանի Հանրապետութեան պաշտօնաթող նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի, ՀՀ Ձինուած

ուժերի Գլխաւոր շտաբի պետի պաշտօնը զբաղեցուցած Սէյրան Օհանեանի, ՀՀ պաշտպանութեան նախարարի տեղակալի պաշտօնը զբաղեցուցած Եուրի Խաչատուրովի եւ ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի պաշտօնը զբաղեցուցած Արմէն Գէորգեանի վերաբերեալ մեղադրական եզրակացութիւն կազմելու եւ գործը դատարան ուղարկելու համար:

Սոյն գործի շրջանակին մէջ Ռոպերթ Քոչարեան կը մեղադրուէր ՀՀ նախկին Քրէական օրէնսգիրքի 300.1-րդ յօդուածի 1-ին մասով եւ 311-րդ յօդուածի 4-րդ մասի 2-րդ մասով՝ ՀՀ սահմանադրական կարգը տապալելու եւ առանձնապէս մեծ չափերով կաշառք ստանալու համար:

Սէյրան Օհանեան կը մեղադրուէր ՀՀ նախկին Քրէական օրէնսգիրքի 300.1-րդ յօդուածի 1-ին մասով՝ ՀՀ սահմանադրական կարգը տապալելու համար:

Եուրի Խաչատուրով կը մեղադրուէր ՀՀ նախկին Քրէական օրէնսգիրքի 300.1-րդ յօդուածի 1-ին մասով՝ ՀՀ սահմանադրական կարգը տապալելու համար:

Արմէն Գէորգեան կը մեղադրուէր ՀՀ նախկին Քրէական օրէնսգիրքի 38-300.1-րդ յօդուածի 1-ին մասով, 311-րդ յօդուածի 4-րդ մասի 2-րդ կէտով եւ 190-րդ յօդուածի 3-րդ մասի 1-ին կէտով՝ ՀՀ սահմանադրական կարգը տապալելուն օժանդակելու, առանձնապէս մեծ չափերով կաշառք ստանալու եւ յանցաւոր ճանապարհով ստացուած գոյքը օրինականացնելու համար:

Կան Շրջանակներ, Որոնք Կը Մտածեն Իշխանութիւնները Սպանելու Մասին, Պէտք Է Պաշտպանել Իրանհետեւ

Ազգային Ժողովին մէջ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան 2025 թուականի պետական պիւտոճէի նախագիծի քննարկման ժամանակ անդրադարձաւ ՊՊԾ-ի վերաբերեալ ընդդիմութեան քննադատութիւններուն:

Այդ առումով ան նկատեց, որ ընդդիմադիրները դժգոհ են, որովհետեւ «ՊՊԾ-ի աշխատանքի շնորհիւ իրենք չեն կարողացել ներկաներից՝ իշխանութեան ներկայացուցիչներէն ունէ մէկին սպաննել»:

«Իրազեկ քաղաքացիների միաւորում» հասարակական կազմակերպութեան ծրագրերու համակարգող Դանիէլ Իրանիսեան «Հայկական ժամանակ»-ի հետ զրոյցին ըսած է, թէ այն, որ ՊՊԾ-ն ունի ինդիւստրիա, եւ պէտք է վերանայ իր պահուածքը Ազգային Ժողովին մէջ, այդպէս է, սակայն Քոչարեանը եւ անոր խումբը պէտք է լռեն առհասարակ:

«Որովհետեւ իրենց ժամանակ ՊՊԾ-ն աւելի վատն էր, եւ կարող էմ ՊՊԾ-ին քննադատել, իրենք չեն կարող: Ռոպերթ Քոչարեանը այն նախագահը չէ», որի անվտանգութեան հսկողը 20 տարի առաջ զուգարանում մէկին սպաննեց՝ «փրկվեթ Ռոպ» արտայայտութեան համար, ինչի մասն են խօսում», - յիշեցուցած է ան:

Ջրուցակիցը կը կարծէ՝ միարժէք է, որ կրնան յարձակիլ պետական պաշտօնեաներու վրայ, ընդհուպ փորձեն սպաննել զանոնք:

«Ներողութիւն, 4 տարի առաջ ԱԺ նախագահին ծեծել էին այն աստիճանի, որ վստահ էին՝ մահացած է: Իմ գնահատմամբ՝ դա եղել է մահափորձ: Բոլորովին վերջերս ԱԱԾ-ն ձեռքարկել է մի խմբի, որը ՌԴ-ում վերանայտարաստուել է՝ այստեղ սաղարաններ իրականացնելու համար: Սա, ցաւօք, երեւակայական արուեստի ժանրից է, եւ, այո՛, ինձ էլ է տհաճ տեսնել, որ երբ վարչապետը Ա կէտից Բ կէտ է գնում, դրա համար փողոցներ են փակուում, մեծ միջոցներ են ներգրաւում եւ իմ վճարած հարկերից շատ մեծ գումարներ ծախսում, սակայն եթէ ինչ-որ խմբերի մտքով անցնում է, որ պէտք է ՀՀ իշխանութիւններին ուժով ինչ-որ բան պարտադրի, ապա, այո՛, իշխանութիւնը պէտք է ֆիզիքապէս պաշտպանուի, եւ մենք՝ հասարակութիւնը, իր իսկ ընտրած իշխանութեանը պէտք է պաշտպանենք այդ թուում նաեւ հարկերի ծախսերի միջոցով: Ես չեմ թողնելու, որ իմ

«Իրազեկ քաղաքացիների միաւորումի» ծրագրերու համակարգող Դանիէլ Իրանիսեան

երկրում հանրութեան ընտրած վարչապետին ինչ-որ մէկը փորձի սպաննել», - ըսած է Իրանիսեան:

Ան կը յիշեցնէ, որ ընդդիմադիր աքթիվիստներ կային, որոնք փորձած էին պայթեցնել որոշ ՔՊ-ական պատգամաւորներու գրասենեակներ, ու պէտք է զարմանալ անկէ, որ անվտանգութիւնը կ'ուժեղացուի: «Ես չեմ ուզում տպաւորութիւն ստեղծուի, որ բոլոր ընդդիմադիրները փորձում են իշխանութեան ներկայացուցիչներին սպաննել, բայց, այո՛, կան որոշ շրջանակներ, որոնք դրա մասին մտածում են ու բարձրաձայնում»:

Դանիէլ Իրանիսեան նաեւ կը նկատէ, որ իրաւապահ մարմիններու նկատմամբ ատելութեան յառաջացումը որեւէ լաւ տեղ պիտի չտանի:

«Քննադատութիւնն էլ ոստիկանութեան եւ ՊՊԾ աշխատակիցների վերաբերեալ պէտք է լինի ճշգրիտ եւ թիրախային եւ չվերածուի համակարգի նկատմամբ ատելութեան յառաջացման: ՊՊԾ-ն պէտք է լինի ու իր գործն անի, ու եթէ մենք ուզում ենք, որ ՊՊԾ-ում ծառայեն լաւ անձեր, ապա պէտք է իրենց մեր վճարած հարկերից բարձր աշխատավարձ տանք: Այո՛, ինձ համար, որպէս քաղաքացու, իմ վճարած հարկերը արժէքաւոր են, բայց ես, որպէս քաղաքացի, չեմ ուզում, որ իմ եւ հասարակութեան ընտրած Ազգային Ժողովի նախագահին սպաննեն», - եզրափակած է ան:

ԵԱՏՄ-Իրան Առեւտրաշրջանառութեան 14 Տոկոսը Կ'իրականացնէ Հայաստանը

Ազգային Ժողովին մէջ, ՀՀ տնտեսութեան նախարար Գէորգ Պապոյեան ներկայացուց ԵԱՏՄ-ի եւ Իրանի միջեւ ազատ առեւտրի մասին նոր համաձայնագիրը վաւերացնելու մասին օրէնքի նախագիծը: «Նախարարը նշեց, որ այս համաձայնագիրը հիմնուած է 2019 թուականին ուժի մէջ մտած ժամանակաւոր համաձայնագրի դրոյթներուն վրայ, որով արդէն իսկ հնարաւոր դարձած է մեծցնել առեւտրաշրջանառութեան ծաւալները:

«Իրանը Միջին Արեւելքի ամենամեծ տնտեսութիւնն է, ինչպէս նաեւ Մերձաւոր Արեւելքի եւ Հարաւային Ասիայի երկրների հարաւային առեւտրային ուղու

առանցքային երկիրն է եւ հանդէս է գալիս որպէս առեւտրային կապերի հետագայ զարգացման հեռանկարային ուղղութիւն ինչպէս Հայաստանի, այնպէս էլ ԵԱՏՄ երկրների համար: Հարկ է նշել, որ 2019 թուականին ուժի մէջ մտած ժամանակաւոր համաձայնագիրը թոյլ է տուել շեշտակիօրէն աւելացնել ԵԱՏՄ պետութիւնների եւ Իրանի առեւտրաշրջանառութիւնը՝ 2,4 միլիարդ տոլարից հասցնելով 5,2 միլիարդ տոլարի: Նշեմ, որ Իրանի հետ առեւտրաշրջանառութեան այս 5,2 միլիարդի մօտ 14 տոկոսը Հայաստանն է իրականացնում, ինչը շատ մեծ թիւ է», - ըսաւ Պապոյեան:

ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի Ռազմականացումը Պաքուին Ստիպած Է Մեծցնել Ռազմական ՊիտոճԷն. Ատրպեյճանցի Նախարար

Հայաստանի ռազմականացումը Պաքուին ստիպած է մեծցնել ռազմական պիտոճԷն, յայտնած է Ատրպեյճանի ելեմնտքի նախարար Սամիր Շարիֆովը՝ ելույթ ունենալով Միլլի Մեճլիսի տնտեսական քաղաքականություն, արդիականություններ և ձեռնարկներ լիցենզիայի մեջ:

Շարիֆովի խօսքով՝ Ատրպեյճանի յաջորդ տարուհի պիտոճԷնով պաշտանական ծախսերուն յատկացուած է մօտ 5 միլիար տոլար:

Երեւան հաղորդած է, որ Հայաստանի ռազմական պիտոճԷն յաջորդ տարի պիտի մեծնայ մօտ 20 տոկոսով: Փորձագէտները «Հայաստանի պատմութեան համար սանահաղէպ համարած են:

Հայաստանի ռազմականացման դէմ դժգոհող Ատրպեյճանի նախագահ Իլհամ Ալիև Սեպտեմբերի վերջը յայտնեց, որ Ատրպեյճան կ'ընդլայնէ իր ռազմատեխնիկական հարաւորութիւնները, ռազմական արդիւնաբերութեան ոլորտին մէջ նոր համագործակցու-

Ատրպեյճանի Ելեմնտքի նախարար Սամիր Շարիֆով

թիւններ կը հաստատէ բազմաթիւ երկիրներու հետ, շեշտելով որ երկրի պաշտպանունակութեան ամրապնդումը առաջնահերթութիւն է: Հայաստան, իր հերթին, մէկ անգամ չէ յայտարարած, որ «մարտունակ բանակ ունենալը իր ինքնիշխան իրաւունքն է»:

«Ատրպեյճանի Յարձակման Հետեւանքով Հայերը Ծայրայեղ Դժուարութիւններու Կը Բախին».

Յայտնի բնապահպան, աքթիվիսթ Կրեթա Թունպերկ Երեւանի մէջ

Վրաստանի մէջ բողոքի հաւաքներ կատարելէ յետոյ Հայաստան ժամանած յայտնի բնապահպան, աքթիվիստ Կրեթա Թունպերկ Երեւանի մէջ մասնակցած է «Ատրպեյճանի յարձակման ազդեցութիւնը մարդու իրաւունքներու եւ շրջակայ միջավայրի պաշտպանութեան վրայ» թեմայով համաժողովին:

Իր ելույթին մէջ Թունպերկ Ատրպեյճանը մեղադրեց ցեղային գտումներու համար՝ շեշտելով, որ Ատրպեյճանի ռազմական յարձակման հետեւանքով հայերը ծայրայեղ դժուարութիւններու կը բախին:

«Այդ տանջանքները, ճնշումները արդարացում չունին, իսկ աշխարհը լուռ է», - յայտնեց բնապահպանը:

Թունպերկ Հայաստան ժամանելով յայտնած է, որ կը պոչքթի

Պաքուի մէջ տեղի ունեցող COP29-ը: Ան թիֆլիսի մէջ բողոքի հաւաքի ժամանակ բարձրացուցած է ոչ միայն կլիմայական փոփոխութեան առնչուող հարցեր, այլեւ խօսած է Ատրպեյճանի մէջ մարդու իրաւունքներու խախտումներու, Լեռնային Ղարաբաղի մէջ հայերու ցեղային գտումներու մասին:

«Բացարձակապէս անընդունելի է, որ կլիմայի վերաբերեալ համաժողովը կը հիւրընկալէ Ատրպեյճանը. երկիր, որ շարունակաբար կը ճնշէ քաղաքացիական հասարակութեան, բռնաճնշումներու կ'ենթարկէ իր բնակչութիւնը եւ յատկապէս անոնք, որոնք կը փորձեն պաշտպանել մարդու տարրական իրաւունքները: Երկիր մը, որ ցեղային գտումներ կ'իրականացնէ հայերու դէմ», - ըսած է աքթիվիստը:

Ամերիկացի Օրէնսդիրները Պաքուի Մէջ

Շարունակուած էջ 1-էն

ուռնք ունենան, Ատրպեյճանն ու Հայաստանը պիտի խաղաղութեան համաձայնագիր կնքեն:

«Ինչպէս Շելտոնը ըսաւ, գիտէք,

մենք, ի վերջոյ, պէտք է համոզուինք, որ ռազմագերիները ազատ կ'արձակուին, եւ որ հայ ժողովուրդը իրաւունք ունի խաղաղ վերադառնալու Լեռնային Ղարաբաղ», - ըսած է ծերակուտական Մարքին:

Նիկոլ Փաշինեան Հանդիպած Է Հռոմի Պապին Հետ

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հանդիպումը է Հռոմի Ֆրանչիսկոս պապին հետ

Վատիկան գտնուող վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան հանդիպած է Հռոմի Ֆրանչիսկոս պապին հետ եւ տեղեկացուցած է Հայաստան-Ատրպեյճան խաղաղութեան գործընթացի վերջին զարգացումներուն մասին եւ վերահաստատած է Հայաստանի կառավարութեան հաւատարմութիւնը խաղաղութեան օրակարգին:

Վարչապետի աշխատակազմին փոխանցմամբ՝ Նիկոլ Փաշինեան ընդգծած է, որ Հայաստան չունի խաղաղութեան իր բաժին ներդրումը ունենալու հարցով վճռական է եւ շնորհակալութիւն յայտնած է

հայ գերիները ազատ արձակելու Սուրբ Աթոռին շարունակական ջանքերուն համար:

Վարչապետը ընդգծած է նաեւ Հայաստանի լիակատար աջակցութիւնը Սուրբ Աթոռին՝ միջազգային հարթակներու վրայ խաղաղութեան օրակարգի սպասարկման եւ այս ուղղութեամբ համատեղ հանդէս գալու եւ գործելու հարցով:

Նիկոլ Փաշինեան յաւելած է, որ Հայաստանի մէջ հաստատուած Առաքելական նուիրակի նշանակումը զգալի յառաջընթաց պիտի ըլլայ բարեկամական յարաբերութիւններուն մէջ:

Զախարովա Յայտնած Է, Որ Իրենք Պատրաստ Են Զարգացնելու Կովկասը

Ռուսաստանի Արտաքին գործերու նախարարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Մարիա Զախարովա կրկին անդրադարձած է Հարաւային Կովկասի իրադրութեան եւ բարձր գնահատած է 2021 թուականի Յունուարին Մոսկուայի մէջ կայացած Փութին-Ալիեւ-Փաշինեան եռակողմ հանդիպումը:

«Մենք, ի տարբերութիւն արեւմտականներուն, շահագրգռուած ենք անվտանգ, կայուն Հարաւային Կովկասով: Մենք այնտեղ ներկայ ենք, այնտեղ մեր շահերն են, մենք պատրաստ ենք զարգացնելու այդ տարածաշրջանը: Ռուսաստանը պատրաստ է շարունակելու համակողմանի աջակցութիւն ցուցաբերել հայ եւ ատրպեյճանցի գործընկերներուն՝ կայուն խաղաղութեան հասնելու համար», - ամենաշաբաթեայ ճեպագրոյցի ժամանակ ըսած է Զախարովա:

Ան բարձր գնահատած է Ռուսաստանի եւ անձամբ ՌԴ նախագահին գործադրած զգալի ջանքերը՝ պայմանաւորուածութիւններ ձեռք բերելու համար, «որոնք կանգնեցուցած են արիւնալի պատերազմը»:

«Ընդամենը երկու ամիս անց՝ 2021 թուականի Յունուարին, Մոսկուայի մէջ, Ռուսաստանի նախագահին առաջարկով, տեղի ունեցաւ զգալի խաղաղութիւն, նաեւ Հայաստանի եւ Ատրպեյճանի ղեկավարներու մասնակցութեամբ, ուր տրուեցաւ

խաղաղ գործընթացի մեկնարկը: Հարաւային Կովկասի մէջ տարածաշրջանային հաղորդակցութիւններու ապաշրջափակման հարցով Հայաստանի, Ատրպեյճանի եւ Ռուսաստանի փոխվարչապետներու համանախագահութեամբ ստեղծուեցաւ եռակողմ աշխատանքային խումբ, իսկ հետագային 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ի յայտարարութեան հիման վրայ ձեւաւորուեցաւ եռակողմ պայմանաւորուածութիւններու ամբողջ համալիրը, որոշուեցան հայ-ատրպեյճանական կարգաւորման հիմնական ուղղութիւնները», - յայտնած է ՌԴ ԱԳՆ ներկայացուցիչը:

Զախարովա ընդգծած է, որ կարելի եղած էր իրական լուրջ արդիւնքներու հասնիլ շաբաթ մը հարցերու շուրջ, օրինակ՝ 2023 թուականի Յունիսին եռակողմ աշխատանքային խումբի շրջանակին մէջ մենք մօտ էինք տարածաշրջանին մէջ ձանապարհային ուղիներու գործնական վերականգնման, սակայն, անոր խօսքով՝ Արեւմուտքի ճնշման ներքոյ Երեւանը «սառեցուց» իր մասնակցութիւնը խումբին մէջ, այնուհետեւ բոլոր եռակողմ ձեւաչափերուն մէջ:

Ըստ Զախարովայի՝ «ԱՄՆ եւ ԵՄ, որոնք փորձած են միջնորդ ըլլալ, չկրցան որեւէ բան ընել, անոնք միայն կրցան պատճենել մեր զարգացումները, միեւնոյն ժամանակ խեղաթիւրեցին անոնց էութիւնը»:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՆԵՆԻ ԱՂԲԻՐԸ ԸԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

«Իմ Համբերութեան Բաժակը Լցուած է». Փաշինեանը՝ Իրաւապահ Համակարգին

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան կառավարութեան նիստին յայտնեց՝ դատական եւ ուժային կառուցներուն մէջ բարեփոխումներուն արդիւնքները չի տեսներ:

«Սա չի կարող շարունակուել, իմ համբերութեան բաժակը լցուել է», - այսօր՝ իշխանութեան վեցերորդ տարին, ըսաւ Նիկոլ Փաշինեան:

Ան այս դժգոհութիւնը չպահեց, երբ կառավարութեան հետ կը քննարկէր Ոստիկանութեան բարեփոխումներու ռազմավարութիւնն ու յառաջիկայ երկու տարիներու գործողութիւններուն ծրագիրը:

Վարչապետը կտրուկ յայտարարութիւններ ըսաւ, թէ 2018-էն ի վեր ինչ պահանջած են, կառավարութիւնը տուած է, ինչ փափաքած են՝ կատարուած է՝ իրաւապահ համակարգը բարեփոխելու համար ահռելի ներդրումներ ըրած են, որ հասարակութիւնը արդարութեան գոհ ըլլայ, յանցաւորութիւնը նուազի:

Սակայն թէ ինչու արդիւնքներ չկան, հանրութիւնը չեղափոխութիւնով իշխանութեան եկած վարչապետէն կ'ակնկալէ, երկրի ղեկավարը՝ իրաւապահ համակարգի պատասխանատուներէն. «Սրա վերջը եկել է. ես էլ բան չունեմ տալու, այն, ինչ ինձնից ուզել էք, տուել եմ: Էլ ինչն ունի մարդիկ, ովքեր հանրապետութիւնում ճշմարիտներ-վառիկներ էին անում, նոյնն անում են: Ընդդիմութիւնն ասում է՝ էս թուին սա ես ասել, իշխանութիւնից մէկը չի եկել, ասի՝ էս թուին սա ես ասել, հիմա

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան

ես իրականացրել եմ դա», - արձանագրեց Նիկոլ Փաշինեան:

Մինչ այդ ներքին գործերու նախարար Վահէ Ղազարեան ռազմավարութիւնը ներկայացնելու ատեն ըսաւ, թէ անով կը նախատեսեն, որ Ոստիկանութեան կառուցուածքը աւարտական տեսքի պիտի բերեն, պիտի նորացնեն աշխատատեղերու նկարագիրը, պիտի լաւացնեն ոստիկանութեան ենթակառուցուածքները, պիտի կառավարեն փտածութեան վտանգները, ու ոստիկանութիւնն ալ գրաւիչ պիտի դառնայ:

Չնայած վարչապետի խիստ քննադատութեան, Վահէ Ղազարեան իր ղեկավարած կառուցին մասին վկայաբերեց անկախ միջազգային կազմակերպութիւններու հարցախոյզերը ու չիչեցուց, թէ հարցուածներուն 60 տոկոսը գոհ է ոստիկանութեան աշխատանքէն:

Ի՞նչ Ուղղութեամբ Կրնան Զարգանալ

Շարունակուած էջ 1-էն

Է միջազգային քաղաքական իրադարձութիւններուն ու անոնց ելեւէջներուն: Ան նաեւ իրապարակային բազմաթիւ յայտարարութիւններով հանդէս եկած է ի նպաստ Հայաստանին:

Երկրորդ տարբերակը այն է թէ, ԱՄՆ կրնայ նուազեցնել իր ներգրաւուածութիւնը Հարաւային Կովկասէն ներս: Նման մօտեցում մը բնականաբար պիտի ամրապնդէ Մոսկուայի ու Պաքուի դիրքերը, որոնք պիտի փորձեն նոր ճնշումներ գործադրել Հայաստանի իշխանութիւններուն վրայ՝ դարձեալ իրապարակ բերելով «Չանգեզուրի միջանցքի» հարցը:

Նկատի առնուելիք պարագայ մըն է նաեւ Թուրքիոյ նախագահ Էրտողանի եւ Թրամփի միջեւ գոյութիւն ունեցող երկարամտայ սերտ յարաբերութիւնները, որոնք կրնան ազդել Հայաստանի նկատմամբ Ամերիկայի քաղաքականութեան վրայ: Էրտողան պիտի փորձէ համոզել Թրամփին, որպէսզի ան աւելի մեղմ վերաբերմունք ունենայ Ատրպէյճանի նկատմամբ:

Կայ այլ պարագայ մը եւս, որ կը մտահոգէ Հայաստանի քաղաքական շրջանակները: Նախագահ Թրամփի միշտ հետամուտ եղած է Իրանի նկատմամբ աւելի կարծր քաղաքականութիւն վարելուն, որոնց շարքին պատժամիջոցներու խստացումը եւ նոյնիսկ Իրանի

միջուկային կեդրոններուն դէմ, Իսրայէլի հետ միասին, ռազմական քայլերու դիմելը: Նման գարգացումներու պարագային Ուաշինկթըն կրնայ Հայաստանը դնել դժուար երկրներու քարտէսին, պահանջելով խզել իր տնտեսական կապերը Իրանի հետ: Դրական քայլ մըն էր վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հեռաձայնային խօսակցութիւնը Տանուտ Թրամփի հետ, նախ շնորհակտելու անոր ընտրութիւնը եւ ապա տեղեկութիւններ փոխանցելու Հայաստան-ԱՄՆ յարաբերութիւններուն մէջ վերջին տարիներուն տեղի ունեցած գարգացումներուն մասին: Թրամփի մեծ կարեւորութիւն կու տայ անձնական կապերուն ու յաճախ արտաքին քաղաքականութիւն կը կառուցէ այդ կապերուն վրայ հիմնուելով:

Ժամանակը ցոյց պիտի տայ թէ նախագահ Թրամփի վարչակազմը որ ուղղութեամբ պիտի շարժի ու ինչ վարդապետութեան պիտի հետեւի՝ իր արտաքին քաղաքականութիւնը մէջ: Այսօր, Հայաստան-Միացեալ Նահանգներ երկկողմ յարաբերութիւններու պահպանումն ու առաւել զարգացումը ամենէն իրատես կարգն է Հայաստանի համար եւ կը յուսանք, որ Թրամփի հաւատարիմ կը մնայ Ամերիկայի վարած ներկայ քաղաքականութեան, որ կը բխի երկու երկիրներու շահերէն:

ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
«ՄԱՍԻՍ»

Ֆրանսայի Եւ Հայաստանի Բանակները Յունաստանի Մէջ Կը Մասնակցին Զօրավարժութիւններուն

Ֆրանսայի եւ Հայաստանի բանակները Յունաստանի մէջ կազմակերպուած «Ողիմպիական համագործակցութիւն-24» զօրավարժութիւններուն կը մասնակցին 7

ալ ազգերու ուժերի հետ միասին: Այս մասին X-իւր իր էջով կատարուած գրառմամբ տեղեկացուցած է ՀՀ-ի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Օլիվիէ Տըքոնթինյի:

Զիս Լռեցնելու Փորձերը Կ'ամրապնդեն

Շարունակուած էջ 1-էն

քարիլ Պաքուի մէջ պահուող հայ բանտարկեալներու ազատ արձակման, Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան պաշտպանութեան եւ հայկական հողէն ատրպէյճանական զօրքերու դուրսբերման, ինչպէս նաեւ արդար եւ կայուն խաղաղութեան համաձայնագրին համար, որ վերջապէս հանգստութիւն պիտի բերէ տարածաշրջանին», - ԱՄՆ Մերակոյտի անդամ էտ Մարքիի հետ համատեղ ասուլիսին ըսած է Փալոն:

Փալոն խնդրած է Ներկայացուցիչներու պալատի անդամներուն, որոնց թոյլ տուած են հանդիպել Ալիեւի հետ, բարձրացնել Հայաստանի դէմ Ատրպէյճանի շարունակական յարձակման հարցը:

«Ես հպարտ էի, որ երկկուսակցական պատուիրակութիւնը նախագահ Ալիեւին ըսած է, որ ԱՄՆ կառավարութիւնը՝ անկախ կուսակցական պատկանելութեան, չի ցանկար նոր հակամարտութիւններ տարածաշրջանին մէջ, եւ որ Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ տարածաշրջանները կրնան լուծուիլ միայն խաղաղ միջոցներով», - ըսած է Փալոն:

Մերակոյտական էտ Մարքիին իր հերթին խոր մտահոգութիւն յայտնած է, որ Ատրպէյճանը, որ ունի հանածոյ վառելիքի արտադրութեան չափազանց մեծ կախուածութիւն եւ մարդու իրաւունքներու հետ կապուած սարսափելի իրավիճակ, ընտրուած է որպէս COP-29 համաժողովը հիւրընկալող երկիր:

«COP-29-ին մասնակցելէ յետոյ ես կրկին կը յայտնեմ, որ Ատրպէյճանի կառավարութիւնը պէտք է շտկէ մարդու իրաւունքներու խախտումները՝ ներառեալ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ քաղաքացիական անձերու վրայ յարձակումները, ապօրինի ձերբակալութիւններն ու սպանութիւնները, խոչտանգումները, ինչպէս նաեւ խօսքի ազատութեան, հաւաքներու ազատութեան խիստ սահմանափակումները:

«Ես պիտի շարունակեմ կոչ ընել Ատրպէյճանին անյապաղ եւ

անվերապահօրէն ազատ արձակելու բոլոր հայ եւ ատրպէյճանցի քաղաքական բանտարկեալները, երաշխաւորելու հայ քաղաքացիական անձերու՝ Լեռնային Ղարաբաղ վերադառնալու իրաւունքը եւ բարեխղճօրէն բանակցելու Հայաստանի հետ խաղաղութեան համաձայնագրի կնքման շուրջ, որ պիտի պաշտպանէ տարածաշրջանային խաղաղութիւնն ու միջազգայնօրէն համաձայնեցուած սահմանները», - ըսած է էտ Մարքիին:

Կը նշուի, որ Փալոն կը մնայ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ցեղային զտումներու եւ այլ խախտումներու համար Ատրպէյճանը պատասխանատուութեան ենթարկելու վառ ջատագովը:

«Ալիեւի հետ հանդիպման Փալոնի մասնակցութիւնը արդիւնքը, անոր դէմ Ատրպէյճանի կառավարութեան կողմէ հովանաւորուած բողոքի հաւաքները կ'ընդգծեն Ատրպէյճանի ահող նախադրածակ ջանքերը՝ վերահսկելու պատմութիւնը եւ խուսափելու միջազգային վերահսկողութենէն:

Փալոն եւ Մարքի յոյս ունենին, որ COP-29-ը կրնար ըլլալ կառուցողական երկխօսութեան հնարաւորութիւն՝ տարածաշրջանին մէջ խաղաղութեան հասնելու համար: Սակայն Ալիեւի քաղաքականութիւնը կրկին խոչընդոտած է այդ ջանքերը՝ ընդգծելով Ատրպէյճանի նախաձեռնած մօտեցումը միջազգային համագործակցութեան նկատմամբ:

Ֆրենք Փալոն ԱՄՆ գոնկրէսական պատուիրակութեան կազմով Պաքու այցելած էր՝ մասնակցելու COP-29 համաժողովին: Ան գոնկրէսական պատուիրակութեան կազմով պէտք է հանդիպում ունենար Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ, սակայն անոր թոյլ չէին տուած մասնակցիլ հանդիպման, իսկ անոր հիւրանոցին դիմաց Ատրպէյճանի կառավարութեան կողմէ հովանաւորուող հասարակական կազմակերպութիւնները գոնկրէսականին դէմ ցոյց կատարած էին, ինչի պատճառով Փալոն ընդհատած էր իր այցը եւ վերադարձած Միացեալ Նահանգներ:

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան Գրական Երեկոն Նուիրուած Պարոյր Սեւակի Ծննդեան 100-Ամեակին

Մեծարանք Օշին Քէշիշեանին՝ Ծննդեան 90-ամեակի Առթիւ

«Հայ Մնացեք». Օշին

Բանախօս Տոքթ. Գրիգոր Սիմոնեան

Ներկայ տարեշրջանին Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան տարբեր ձեռնարկներու կողքին նախաձեռնած էր գրական-գեղարուեստական հետաքրքրական յայտագիր մը: Այդ պարունակին մէջ էր գրական երեկոյ մը, նուիրուած հայ ժողովուրդի տաղանդաւոր բանաս-

Անի Մարտիկեան, ներկայացնելու բանախօս Տոքթ. Գրիգոր Սիմոնեանը: Հակիրճ կենսագրականէն տեղեակ եղանք որ ան ծնած է Պէյրութ: Իր նախնական եւ երկրորդական ուսումը ստացած է ՀԲԸՄ-ի վարժարաններուն մէջ: Երջանաւարտ է Հարաւային Գալիֆորնիոյ USC համալսարանէն որպէս ատամնաբոյժ: Դասախօս է միեւնոյն համալսարանին մէջ: Հեղինակ քանի մը տասնեակ գիտահետազոտական յօդուածներու, որոնք հրատարակուած են ամերիկեան եւ եւրոպական առաջնակարգ մասնագիտական հանդէսներու մէջ: Իր ասպարէզին գուզահեռ՝ գործօն մաս-

Հանդիսավար Անի Փինճեան

տեղծներէն Պարոյր Սեւակին, իր ծննդեան 100-ամեակին առիթով:

Վերոյիշեալ միջոցառումը տեղի ունեցաւ անցեալ Հինգշաբթի, 13 Նոյեմբեր 2024, Փասատինայի Հ.Կ.Բ.Մ.ի սրահին մէջ, որուն ներկայ էր մշակութասէր ընտրանի հասարակութիւն մը:

ՆՍՄՄ-ի վարչութեան անունով օրուան հանդիսավար Անի Փինճեան ողջունեց ներկայ հասարակութիւնը, միասնաբար նշելու հայ գրականութեան տիտաններէն տաղանդաւոր բանաստեղծ Պարոյր

Ելեմ Վարդանեան՝ ամուսն

նակցութիւն բերած է ազգային եւ մշակութային կեանքին մէջ: Երկար տարիներ վարած է ՀԲԸՄ-ի Սաթմեան Թատերախումբի վարչութեան ատենապետի պաշտօնը: Աշխատակցած է սփիւռքահայ մամուլին:

Մեծատաղանդ բանաստեղծ Պարոյր Սեւակի կեանքին ու գործունէութեան մասին հանգամանաւոր կերպով արտայայտուելով Գրիգոր Սիմոնեան յարեց «...Պարոյր Սեւակ եկաւ ճիշդ ժամանակին եւ անցաւ ժամակէն առաջ իր արուեստով ու տաղանդով: Մեծ համբաւի տիրացաւ, բայց՝ նախանձ գրգռեց եւ հալածուեցաւ:

Տասնմէկ տարեկանին կը գրէ իր առաջին ոտանաւորը: Եղած է անյազ ընթերցող մը, Չարենց, Դուրեան, Սիւսանյան, Վարուժան, Թումանեան, Տէրեան եւ Նարեկացի որոնք մեծապէս տպաւորած են զինքը:

Գրիգոր Սիմոնեան շեշտեց

Շար.ը էջ 15

ԿԱՐԻՆԷ ՏԵՐ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Երջանկայիշատակ Գէորգ եւ Էօթենի Քէշիշեանների ընտանիքի երեք զաւակները դարձել են ազգի նուիրեալներ՝ ծառայելով հայութեանը, իրենց ապրած իւրաքանչիւր երկրում:

Մարաշցի էին: Նրանց ընտանիքում կային՝ անգլիքան եկեղեցու պատուելի, Իսկենդերունի հիւպատոսութեան մէջ ներկայացուցիչ, կար նաեւ վկայեալ քարոզիչ: Մարաշ-Հայկա-Երուսաղէմ, յետոյ Փարիզ, Լոնդոն տարագրութեան ճանապարհից հետոյ Գէորգն ամուսնանում է Էօթենի Աւագեանի հետ, Երուսաղէմում: 1932 թուականին ծնւում է Օննիկը, 1934 թուականին՝ Օշինը, իսկ Անգիլինն արդէն կար: Ապա ընտանիքը տեղափոխւում է Լիբանան: Այս դեռեւս վերջին հանգրուանը չէր: Ինչպէս տէր Վազգէնն ասաց մեծարման

ցութեան սկզբունքներով, իսկ արուեստագիտուհի քոյր Անգիլինն նրանց համադրումն էր՝ դարձեալ նոյն առողջ մտածելակերպով:

Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 2024-ին, Հայաստանեաց առաքելական եկեղեցու Արեւմտեան թեմի Ս. Ղեւոնդեանց տաճարում, առաջնորդ սրբազան Յովնան արք. Տէր-տէրեանի հովանաւորութեամբ, Ս. Պատարագի ընթացքին մեծարում էին այդ ընտանիքի զաւակներից՝ 90-ամեայ Օշին Քէշիշեանին՝ հայ համայնքին եւ հայ ազգին աւելի քան եօթ տասնամեակ անմնացորդ ծառայութիւնների համար:

Տէր Վազգէն քհն. Մովսիսեանին պատիւ էր տրուել ներկայացնելու յոբելեարին: Առանց կենսագրական մանրամասնութիւնների, կեանքի հիմնական հանգրուանների մատնանշումներով, հետաքրքիր անցումներով նա վեր էր հանում Օշինի կեանքի պատմու-

հանդիսութեան ընթացքին՝ Սփիւռքի մի քանի հարիւրաւոր տարիների ջարդերից յետոյ, այս Արեւմտեան թեմը դարձաւ հայի վերջին հանգրուանը:

Հայր Գէորգը՝ «Կարաշիէն մինչեւ Աթէնք միակ դերձակ» համարուող Գէորգ Քէշիշեանը, Պէյրութից փոխադրուելով Միացեալ Նահանգներ, 1960-ականներին Հովիվոզի Սանտէթ թաղամասում գնել էր իր ընտանեկան առանձնատունը, ուր այժմ բնակուում է Օննիկի ընտանիքը:

Անգիլին, Օննիկ, Օշին Քէշիշեաններ՝ անուանի ազգայիններ, որոնց համար կեանքի ամենամեծ նպատակն է հարապատ ժողովրդի բարօրութեան սատարելը: Եղբայրներ Օննիկ եւ Օշին Քէշիշեաններն ունեն առանձնացած յատակ ուղղութիւններ՝ ողջախոհ համագործակ-

թիւնը: Տէր Վազգէնը ասում էր՝ ինչպէս ասում ենք Շեր եւ գիտենք թէ ով է, այնպէս էլ ասում ենք Օշին, եւ բոլորը ճանաչում են:

Այս հանդիսութեան նախորդած Հայաստանեաց առաքելական եկեղեցու Հրեշտակապետաց տօնը կապելով օրուայ խորհուրդին՝ տէր Վազգէնը որակում էր Օշին Քէշիշեանին որպէս պատգամաբեր, հրեշտակ, որ գալիս է յատուկ առաքելութեամբ: Օշինի առաքելութիւնն էր իր գործունէութեամբ արթնացնել եւ վառ պահել հայութեան ոգին իր ժողովրդի մէջ:

Օշինը 1956 թուականին էր եկել Միացեալ Նահանգներ՝ աւարտելով Պէյրութի Հովակիմեան-Մանուկեան միջնակարգ դպրոցը: Երկու տարի ծառայել էր ԱՄՆ բանա-

Շար.ը էջ 15

Արթըր Քէօթոզլեան՝ դաշնամուր Սեւակի ծննդեան 100 ամեակը: Այնուհետեւ բեմ բարձրացաւ

Pashinyan and Trump Discuss Armenia-US Relations in Phone Call

YEREVAN – Prime Minister Nikol Pashinyan held a phone conversation with U.S. President-elect Donald Trump on Saturday. During the call, Prime Minister Pashinyan congratulated President Trump on his election victory and shared updates regarding the development and current state of Armenia-U.S. relations in recent years. The two leaders also discussed issues related to the regional agenda.

Greta Thunberg Accuses the World of Hypocrisy Over “Greenwashing” Azerbaijan’s Crimes at AUA Climate Conference

YEREVAN — On November 14, the American University of Armenia (AUA) hosted internationally renowned climate justice activist Greta Thunberg. During her visit, Thunberg met with AUA President Dr. Bruce Boghosian and participated in a panel session. Thunberg has been widely credited with raising global awareness about the climate crisis, a movement often referred to as “The Greta Effect.” She has been included in Time Magazine’s 100 Most Influential People, named the youngest Time Person of the Year, featured in Forbes’ list of the World’s 100 Most Powerful Women, and nominated for the Nobel Peace Prize. At the conference titled “The Impact of Azerbaijan’s Aggression on Human Rights and Environmental Protection,” held at AUA in parallel with the 2024 United Nations Climate Change Conference (COP29), Thunberg served as a featured panelist. The event responded to the UN’s decision to design-

nate Azerbaijan as the host of COP29, despite serious concerns over its history of aggression toward Nagorno-Karabakh (Artsakh) and the authoritarian policies of President Ilham Aliyev. In her keynote speech, Thunberg accused the world of hypocrisy for ignoring the crimes committed by Azerbaijan against Armenians. “Why am I not at COP-29? Our agenda, which adheres to the principles of climate justice, contradicts the agenda of COP-29 and what is happening in Azerbaijan,” she stated during the forum on “The Impact of Azerbaijan’s Aggression on Human Rights and Environmental Protection.” According to Thunberg, Azerbaijan is a repressive country with plans to expand mineral extraction and a history of ethnic cleansing in Artsakh (Nagorno-Karabakh).

“It’s revolting that COP-29 is

Continued on page 4

Senators Markey and Whitehouse Express Support for Armenia During Baku Press Conference

BAKU — U.S. Democratic Senators Sheldon Whitehouse and Ed Markey expressed their support for Armenia during a news conference at COP29 on Saturday, November 16, Reuters reports. Their remarks were in response to a question from a Baku TV journalist who asked why the United States has not taken steps to sanction Armenia.

“I think Senator Markey and I support Armenia, both of us. We deeply regret the displacement of so many Armenians. To put it mildly, I’m far from convinced that Armenians are to blame for that. And I don’t want to dwell, in the home of my hosts, on human rights issues. But if that were to

Continued on page 4

PM Pashinyan Meets with Pope Francis in the Vatican

VATICAN CITY — Prime Minister Nikol Pashinyan praised Armenia’s special relationship with the Vatican as he was received by Pope Francis on Monday. Pashinyan expressed gratitude for the meeting and noted that it was a great honor for him to be in the Apostolic Palace for the first time. According to PM Pashinyan, the ongoing mutual high-level visits testify to the special interstate relations between Armenia and the Holy See. Nikol Pashinyan added that the appointment of a resident Apostolic Nuncio in Armenia would be a significant step forward in friendly relations. At the same time, the Prime Minister emphasized Armenia’s full support for the Holy See in serving the

peace agenda on international platforms and in jointly acting and working in this direction. Nikol Pashinyan informed His Holiness about the latest developments in the Armenia-Azerbaijan peace process and reaffirmed the commitment of the Government of Armenia to the Peace Agenda. He also emphasized that the Republic of Armenia is determined to make its contribution to peace. The Prime Minister thanked His Holiness for the Holy See’s continuous efforts to release Armenian prisoners. The audience lasted for about 30 minutes and was followed by an exchange of gifts. Its Armenian-language service also noted that Pashinyan’s trip to the Vatican “lasted for only a few hours.”

Foreign Ministry: Armenia's Position on Freezing Participation in the CSTO Remains Unchanged

YEREVAN – Armenia stated on Thursday that it has not resumed active membership in the Collective Security Treaty Organization (CSTO) despite attending a meeting in Moscow with senior diplomats from ex-Soviet states within the Russian-led military alliance.

Gurgen Arsenian, Armenia's ambassador to Russia, joined his counterparts from Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, and Tajikistan in a meeting with Russian Foreign Minister Sergei Lavrov on Wednesday. According to a Russian summary of the meeting, the diplomats discussed "international and

regional security" as well as preparations for the upcoming November 28 meeting in Astana, where CSTO foreign and defense ministers are expected to gather.

In response to questions about Arsenian's presence at the meeting, the Armenian Foreign Ministry clarified that "Armenia's position on freezing participation in the work of the CSTO has not changed." The ministry did not specify whether Yerevan will participate in the Astana gathering.

Armenia initially froze its participation in the CSTO due to the bloc's failure to fulfill its obligations.

Armenian Prime Minister Awards Global High-Tech Honor to Narayana Murthy

YEREVAN – On Friday, Prime Minister Nikol Pashinyan conferred the State Award of the Republic of Armenia for Global Contribution in the High-Tech Sphere to Narayana Murthy, founder of Infosys Limited.

The 14th annual ceremony took place at the government headquarters in Yerevan, attended by prominent figures from leading tech companies, lawmakers, and officials. Notable attendees included Arayik Harutyunyan, Chief of Staff of the Prime Minister's Office; Hakob Arshakyan, Deputy Speaker of Parliament; Central Bank Governor Martin Galstyan; Synopsys Armenia President Yervant Zorian; and Hovik Musaelyan, Director and Chairman of the Awarding Commission of the Annual IT Educational Awards.

Prime Minister Pashinyan congratulated Murthy on receiving the honor, stating that the award recognizes individuals who have made groundbreaking contributions to the technological sector.

"This ceremony is significant for Armenia as well," Pashinyan remarked. "It shifts not only our perspective of the world but also the world's perception of Armenia. Through this meaningful and prestigious award, we express our appreciation and admiration."

Pashinyan emphasized that the

laureates, including Murthy, deserve to be recognized as "tech giants," and their achievements serve as a testament to their transformative impact on the industry.

Highlighting the importance of showcasing the laureates' life stories, Pashinyan said, "These individuals were not born giants; they became giants through their dedication, education, and perseverance. Their successes are impossible without hard work and overcoming failures. Sharing their life journeys can inspire our youth, our students, and young people worldwide."

He added that honoring individuals like Murthy not only expresses gratitude but also provides an opportunity for younger generations to draw inspiration from their achievements.

"Distinguished Mr. Murthy, your presence is an honor for Armenia. This ceremony celebrates your remarkable contributions and the global impact you have made in the technological field. Please accept our deepest appreciation and respect," Pashinyan concluded.

In his acceptance speech, Narayana Murthy expressed gratitude to the Prime Minister, stating he was honored to receive the award and appreciative of the recognition from the Republic of Armenia.

BBC: Azerbaijan Using COP29 to Crack Down on Environmental Activists and Political Opponents

BAKU — The Azerbaijani government is using COP29 to crack down on environmental activists and other political opponents, according to human rights groups, the BBC reports.

This is the third year in a row a country hosting the climate summit has been accused of oppression and curtailing the legal right to protest.

Climate Action Network, a group of nearly 2,000 climate groups, told BBC News the protection of civil society is crucial if countries want to see progress on climate change.

The Azerbaijani government rejects the claims and says the government holds no political prisoners.

Global leaders are currently meeting in Azerbaijan to discuss solutions to a warming planet. But rights organisations have called for a review of how countries are selected to host

the climate summit after what they say is a worrying increase in the number of environmental prisoners of conscience in Azerbaijan.

Natalia Nozadze from Amnesty International told BBC News that since Azerbaijan was announced as the host country for COP29 in November last year it has become harder to oppose the government.

"We've seen a dramatic increase in arrests and clamp down on all issues that the government may perceive critical or contrary to its political agenda," she said.

For the first time since the early 2000s the number of political prisoners – including journalists, environmental activists and political opponents – has reached more than 300, according to The Union "For Freedom of Political Prisoners in Azerbaijan".

Senior Armenian Law Enforcement Officials and Ministers Resign at Prime Minister Pashinyan's Request

YEREVAN – The heads of Armenia's judicial oversight body, two law enforcement agencies, and three government ministries have tendered their resignations at the request of Prime Minister Nikol Pashinyan. The prime minister confirmed the news today.

"Dear compatriots, considering the widespread discussions in the press and on social media, I find it necessary to inform you that I have asked several high-ranking officials to step down from their positions. The reasons for this request are not personal but systemic, as I have stated publicly," Pashinyan wrote on Facebook, refraining from naming specific individuals.

He acknowledged the contributions of the outgoing officials to

Armenia's statehood and expressed gratitude for their service and willingness to accept his decision.

Among those resigning are Karen Andreasyan, head of the Supreme Judicial Council (SJC); Argishti Kyaramyan, head of the Investigative Committee; Sasun Khachatryan, chief of the Anti-Corruption Committee (ACC); Interior Minister Vahe Ghazaryan; Infrastructure Minister Gnel Sanosyan; and Rustam Badasyan, head of the State Revenue Committee.

These resignations follow harsh criticisms voiced by Pashinyan during a government session on Friday. He expressed dissatisfaction with the lack of progress in combating corruption and addressing systemic inefficiencies within the judiciary and law enforcement.

Constitutional Court Cannot Nullify Declaration of Independence, Says Chief Justice

YEREVAN – The Constitutional Court has neither nullified nor possesses the authority to nullify Armenia's Declaration of Independence, stated Chief Justice Arman Dilanyan.

In response to claims that the Constitutional Court, through its September 26 decision regarding the Armenia-Azerbaijan border delimitation regulation, had effectively nullified the Declaration of Independence, Dilanyan dismissed these assertions during a press briefing on November 14.

"No one can nullify the Declaration of Independence. The only entity that could do so is the people," he affirmed.

Chief Justice Dilanyan expressed disappointment that the media had not covered the perspectives of eight justices, focusing instead on those of only three dissenting justices. "Around that decision, I observed almost everything except any serious legal criticism or arguments. I have yet to encounter a legal argument explaining why, in their opinion, that decision is wrong," he remarked.

Dilanyan clarified that the court's ruling reflects a position held for over thirty years. Furthermore, he noted, several contradictions arise when attempting to interpret the Constitution and the Declaration of Independence within the same legal framework.

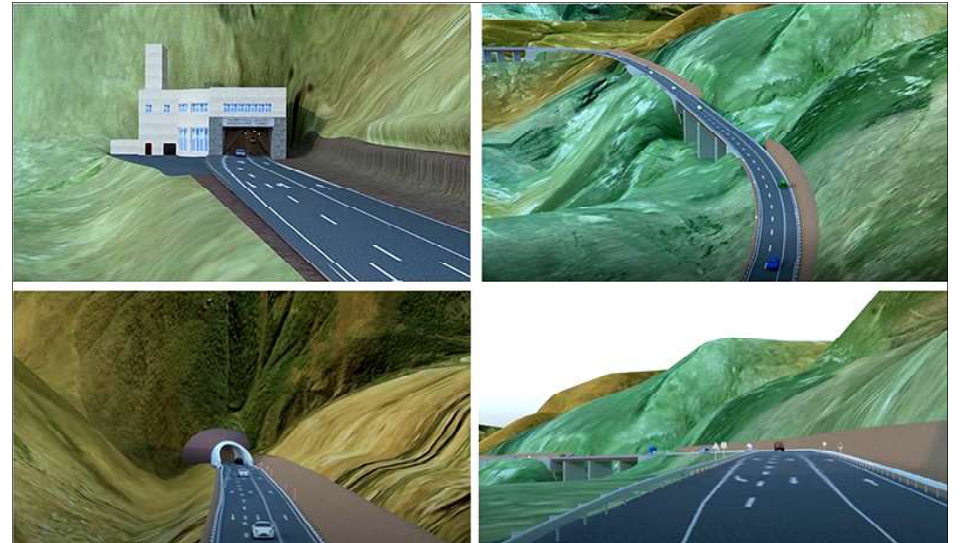
"The Constitution is regarded as

Armenia's document of supreme legal authority, whereas the Declaration of Independence has never been fully incorporated into the Constitution. If we were to place the Declaration and the Constitution within the same level of legal force, it would be challenging to reconcile those contradictions," he explained, adding that the court had examined the issue in detail for the first time and confirmed the existing legal reality.

On September 26, the Constitutional Court ruled that the regulation for the Armenia-Azerbaijan border delimitation commissions complies with the Constitution. The decision included a reference to the Declaration of Independence as a point of clarification, which prompted criticism.

EIB Global Signs €236 Million Loan to Finance Construction of Sisian-Kajaran Road

YEREVAN — The European Investment Bank's global arm (EIB Global) has signed a loan of up to €236 million with Armenia to co-finance the construction of the Sisian-Kajaran road, a crucial segment of the north-south transport corridor. This project is set to become a gamechanger for Armenia and the South Caucasus region, significantly improving transport connectivity between the European Union, Middle East and Asia.

This climate-resilient piece of infrastructure will contribute to climate change mitigation by reducing travel distances, vehicle operating costs and road accidents. Enhanced road safety is another key feature of the project, which will offer safer and faster routes for travellers and goods. The project will facilitate access to both domestic and international markets, and contribute to the sustainable socioeconomic development of the less well-connected Syunik province in the south of the country.

"This transformative project will become a major artery in the region's transport network, providing Armenia with better access to global markets and helping to shape a more interconnected, resilient future," said EIB Vice-President Teresa Czerwinska, who is responsible for EIB operations in Armenia. "This is the largest ever finance contract between the EIB and Armenia. We are pleased to be supporting this project that will promote sustainability, boost economic resilience and strengthen connectivity between Europe, Asia and the Middle East."

my room."

The Azerbaijani government's human rights record is "unacceptable" and "getting worse," the Massachusetts senator said, urging Washington to "address" it.

Markey and Pallone were among six dozen U.S. lawmakers who signed an October 3 letter to Secretary of State Antony Blinken accusing Azerbaijan of carrying out ethnic cleansing in Karabakh and urging the Biden administration to impose sanctions on it. Azerbaijani President Ilham Aliyev reacted furiously to the letter, claiming that it was provoked by Blinken and making fresh threats of military action against Armenia.

Baku denies forcing the

Head of the EU Delegation to Armenia Ambassador Vassilis Maragos said, "This project is another example of Team Europe support under the EU's Economic and Investment Plan (EIP) for Armenia. Further mobilisation of funding under the EIP for sustainable investments with due care of climate change and road safety targets will be key as we prepare the ambitious new EU-Armenia Partnership Agenda".

Republic of Armenia Minister of Finance Vahe Hovhannisyan said, "Construction of the Sisian-Kajaran road will be a major boost to Armenia's economic growth, strengthen both regional and international connectivity, improve transportation safety and efficiency, and play a crucial part in the country's broader infrastructure development objectives."

Republic of Armenia Deputy Prime Minister Mher Grigoryan expressed his "gratitude to the EIB for its participation in the construction of the Sisian-Kajaran road. This road is an integral part of the Government of Armenia's Crossroads of Peace Project, which aims to ensure sustainable connectivity and, consequently, cooperation and stability in the wider region".

As a flagship project of the EU Global Gateway initiative and the EU Economic and Investment Plan for the Eastern Partnership, the construction of the Sisian-Kajaran road will bolster economic growth, regional security and environmental resilience. It will also be a key link in the Trans-European Transport Network corridor.

U.S. Lawmakers Report Threats During COP29 In Baku

WASHINGTON, DC -- Two members of the U.S. Congress have said they faced physical threats and intimidation while urging Azerbaijan to guarantee the safe return of Nagorno-Karabakh's displaced population and free Armenian prisoners during the COP29 summit in Baku.

Senator Ed Markey and Representative Frank Pallone were among U.S. lawmakers who attended late last week the annual UN summit on climate change that began on November 11. They as well as another Democratic senator, Sheldon Whitehouse, publicly criticized there the Azerbaijani government's poor human rights record and actions in the conflict with Armenia.

"We believe that the political prisoners should be released. We believe there should be a right of return of Armenians to Nagorno-Karabakh," Markey told reporters in Baku at the weekend.

"We are very regretful that the dislocation of so many Armenians has taken place," Whitehouse said for his part. "To put it mildly, I'm far from convinced that Armenians are to blame for that."

Speaking at a joint news conference in Washington late on Monday, Markey and Pallone said they were hounded by pro-government Azerbaijani journalists and protesters who they believe acted on Azerbaijani government orders.

"I thought there was going to

be an assault on me," said Pallone, who has for decades been one of the most pro-Armenian U.S. congressmen.

"If it wasn't for the fact that the security that the [U.S.] Embassy hired protected me, I would have been in hospital. It was serious. I just want to be honest. It was very serious," added the New Jersey lawmaker.

Azerbaijan - People walk near the venue of the United Nations Climate Change Conference (COP29) in Baku, November 14, 2024.

Azerbaijan - People walk near the venue of the United Nations Climate Change Conference (COP29) in Baku, November 14, 2024.

"Like Frank, I felt it, I had to have a bodyguard with me at all times," said Markey. "Even in the lobby of the hotel, even going up to

Karabakh Armenians to flee their homes and says they can live there under Azerbaijani rule. Karabakh's leaders and ordinary residents rejected such an option even before the September 2023 military offensive that restored full Azerbaijani control over the region.

Armenia agreed to the choice of Baku as the venue of COP29 last December as part of a deal that led to the release of 32 Armenian soldiers and civilians held in Azerbaijan. Armenian officials were reportedly ready to attend the two-week summit in return for the release of some of the remaining 23 Armenian captives. None of them has been freed so far.

The Western Diocese Launches the Armenian Church Theological Society (A.C.T.S.)

BURBANK – The Western Diocese of the Armenian Church of North America has established the Armenian Church Theological Society (A.C.T.S.), a new initiative aimed at fostering theological thought, dialogue, scholarship, and collaboration among scholars, clergy, and laity.

“One of the main purposes of the Armenian Church Theological Society (A.C.T.S.) is to create a bridge between the centuries-old rich ‘theological mind’ of the Armenian Church and contemporary theological thinking on issues facing our communities today,” explained Archbishop Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese.

In July, the Western Diocese launched a visionary long-term institutional innovation initiative under the Primate’s leadership. The ultimate vision of this project is to make Christian faith and Armenian culture a living experience for communities in the western United States.

A.C.T.S. is one component of the Institutional Innovation initiative of the Western Diocese. The inaugural meeting was held on October 7 at the Diocesan headquarters, presided over by the Primate and chaired by Dr. Hratch Tchilingirian, a scholar and head of the innovation project.

Initially, the theological society invited California-based scholars and clergy, with leading scholars from Fresno participating virtually. These included emeritus Prof. Abraham Terian of St. Nersess Seminary and professors Sergio La Porta and Barlow Der Mgrdichian from California State University, Fresno. Additional members, such as Prof. Peter Cowe of UCLA and Prof. David Zakarian of Fresno, were unable to attend the inaugural meeting.

The new society aims to provide a dynamic platform for theological reflection that resonates with contemporary issues while remaining deeply rooted in the rich theological tradition of the Armenian Apostolic Orthodox Church.

A.C.T.S. will facilitate the ex-

change of knowledge on key subjects such as theology, ecclesiology, liturgy, and pastoral care through discussions, seminars, workshops, and international conferences.

In the next phase, scholars and experts from other states and internationally will be invited to join A.C.T.S. An Executive Committee has been formed by the inaugural assembly, including Peter Cowe, Sergio La Porta, Haig Madoyan, Norayr Poghosyan, Vahe Sargsyan, Hratch Tchilingirian, and Abraham Terian. Archbishop Hovnan Derderian serves as President of the society.

At the inaugural meeting, basic membership criteria were established. For clergy members, the minimum requirement is a Master’s degree in Theology, Religious Studies, or Divinity; for lay members, a minimum requirement includes at least a few publications on Armenian theology, religious studies, or related subjects.

“We envision this new society as a forum for theological inquiry and discussion, one that will invigorate both academic and pastoral efforts across the Western Diocese and beyond,” said Dr. Tchilingirian, Chair of the A.C.T.S. Executive Committee. “Our goal is to ensure that the Armenian Church’s theology and traditions continue to enrich contemporary life, providing a space for theological insights and reflections.”

Announcements regarding symposia and a major annual conference will be made in the near future.

Osheen Keshishian Honored as Centennial Luminary

BURBANK -- Osheen Keshishian was honored on November 10, 2024 at the St. Leon Armenian Cathedral in Burbank, by Archbishop Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese. On this occasion His Eminence announced that Osheen Keshishian will have the distinction of being the first “Centennial Luminary” for his long-standing dedication and contributions to the Armenian Church and Armenian Nation. The Diocese will be celebrating its Centennial Anniversary in 2027 and on that occasion a special dedication and plaque will be installed in his honor.

On this occasion, the Primate asked Fr. Vazken Movsesian to celebrate the Divine Liturgy and offer the day’s sermon, and present Osheen Keshishian to the community.

“Today we gather to honor a messenger – one who has brought a message of hope through his positive outlook of the world, Osheen Keshishian. For over seven decades he has selflessly given himself to the Armenian community and to the Armenian Church. Born in Jerusalem, he moved to Beirut during the Palestinian war and came to the United States in 1956. Since his arrival to the United States he has been the second wing to countless people, and helped us fly.

He is loved and respected by all.

Just like Cher and a few others, he is known by one name! When you say Osheen everyone knows who you are talking about.

As a scholar of the Armenian world, particularly the Diaspora, Osheen Keshishian has documented and shaped that journey. In the Western Diocese he was the editor of the first Diocesan wide newspaper, the Californian. In 1970 Osheen Keshishian established and published the Armenian Observer newspaper. For over 50 years he has chronicled and documented the story of the Armenian Diaspora on the pages of his newspaper.

Long before the Internet or such functions as Google to answer your question, Osheen Keshishian was the source for all things Armenian. He is a walking encyclopedia of knowledge about all things Armenian. He is a messenger and an educator. In 1985 he began teaching at Glendale Community College, and formally received the title of Professor. He has been respected on the world stage, giving lectures and participating in the conferences and yet, he always has time and makes time to discuss and share his wisdom with everyone. Particularly the young, always concerned with the welfare and development of the Armenian Community”.

Greta Thunberg Accuses the World

Continued from page 1

being held in this country amidst these atrocities. This is hypocrisy and duplicity. Azerbaijan not only commits these crimes without accountability but is also given a platform to legitimize them, including ethnic cleansing. The world remains silent and enables this,” Thunberg noted.

She emphasized that climate conferences should not be hosted in countries that repress their citizens’ rights.

“Azerbaijani activists live as if imprisoned, stripped of their rights. The ethnic cleansing Azerbaijan is responsible for, along with the suffering endured by Armenians due to its military aggression—including torture, forced displacement, prisoners, and hostages—are categorically unacceptable. The world’s silence on this, al-

lowing Azerbaijan to greenwash these crimes, is inexcusable. It’s also unacceptable that countries continue to purchase minerals from Azerbaijan without addressing these issues,” Thunberg said.

The conference examined the human rights and environmental effects of Azerbaijan’s actions in the region, covering war crimes, blockades, ethnic cleansing, and damage to cultural and environmental heritage. The event brought together lawyers, environmentalists, journalists, and experts to discuss these urgent issues. Shushanik Harutyunyan of the Armenian Climate Justice Initiative delivered opening remarks, introducing the main topics. AUA President Dr. Bruce Boghosian welcomed the audience and expressed gratitude to Thunberg and other distinguished speakers for their

Senators Markey and Whitehouse

Continued from page 1

be the topic, I would not be very complimentary,” said Senator Sheldon Whitehouse.

Senator Markey added: “We believe that political prisoners should be released. We believe there should be a right of return for Armenians to Nagorno-Karabakh. And we believe there should be a peace treaty between Azerbaijan and Armenia. Our hope is that this treaty is negotiated soon so these issues can be resolved, including the establishment of a road through Armenia that Azerbaijan can traverse. But all of this must be part of a negotiated treaty. Ultimately, we need to ensure that those prisoners are released and that Armenian people have the right to return peacefully to Nagorno-Karabakh.”

In October, nearly 60 U.S. lawmakers, including Senators Whitehouse and Markey, urged Secretary of State Antony Blinken to press Azerbaijani President Ilham Aliyev to uphold human rights protections and release political prisoners ahead of the COP29 climate summit. The lawmakers called on Blinken to compel Azerbaijan to take “tangible measures” to free political prisoners and to condemn provocative statements against Armenia, which they warned could undermine peace negotiations following Azerbaijan’s retaking of full control of Nagorno-Karabakh.

President Aliyev rejected the letter, describing it as “a disgusting appeal that cannot influence our will” and accusing its authors of attempting to “threaten and accuse us.”

ՍԴՅԿ-ի Ֆրանսայի Շրջանի «Պարզեւատրման Երեկոն»

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Ֆրանսայի շրջանի վարիչ Մարմին կազմակերպութեամբ տեղի ունեցաւ «Պարզեւատրման Երեկոյ» մը: Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի սրահը հաւաքուած էին կուսակցութեան ղեկավարութիւնը, անդամներ եւ գաղափարակիցներ: Նախաձեռնութիւնը կը միտէր, երկու, ի յաւիտեան բաժնուած ընկերներու յիշատակը վառ պահելու համար անոնց անունը միաւորել միութեան մասնաճիւղերուն հետ:

պատրաստեց բացման ձեռնարկին: Երկու ժրաջան հայրենասէրներուն ընտանիքի անդամները զողագրեցին անոնց յուշատախտակները եւ անոնց դիմանկարները գետեղուեցան յատուկ պատրաստուած ցուցափեղկին մէջ: Յետ մահու պարզեւատրուած ընկերներուն ընտանիքի անդամներուն շնորհակալութեան խօսքէն ետք, ներկաները արտայայտուեցան յիշելով դրուաքներ որոնք հակասած, վիճաբանած, ծրագրած, աշխատակցած եւ իրագործած էին պարզեւատրեալներուն հետ:

Ներկաներուն հետ զրոյցը շարունակուեցաւ ընդունելութեան ընթացքին եւ բոլորն ալ գնահատեցին ձեռնարկին կազմակերպիչներուն եւ պարտականութիւն նկատեցին իրենց ներկայութիւնը այսօրը՝ հոս:

Յետ այսու Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան - ՀԿԲՄի Ֆրանսայի մասնաճիւղը մկրտուեցաւ «ՀԿԲՄի ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԶԼԵԱՆ մասնաճիւղ» անունով իսկ Հայ Մարմնամարզական Միութեան ՀՄՄ Ֆրանսի Ալֆորվիլի մասնաճիւղը՝ «ՀՄՄ Ֆրանսի ՀԱՅԿ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ մասնաճիւղ»:

Այս երկու ընկերները, պատկառելի եւ յարգուած դէմքեր էին Փարիզահայ համայնքէն ներս:

Ընկեր Գէորգ Սաչլեան հակիրճ ներկայացուց երկու ընկերները, անդրադառնալով անոնց կենսագրութեան լիբանանեան եւ ֆրանսական հատուածներուն: Մանրամասն բացատրեց անոնց ունեցած ներդրումը կուսակցութեան կազմակերպչական աշխատանքներուն եւ ակումբաշինութեան գործին մէջ:

Ընկեր Սարո Մարտիրեան զուգահէտներ ըրաւ 1970-1980ականներու Լիբանանի վիճակին եւ Միջին-Արեւելեան այսօրուան կացութեան հետ: Ժողովուրդներու տեղափոխութիւնները կը նսեմացնեն շրջաններ եւ կ'ուճացնեն ուրիշներ:

Ընկեր Հայկ Մելքոնեանը (3/10/1958-10/2/2020) կը պատկանէր Լիբանանէն հասած առաջին հունձքին: ՍԴՀԿի վերակազմակերպման ընթացքին, մաս կազմելէ ետք Նազարէի Երիտասարդական Միութեան, յանձն առաւ աշխուժացնելու Հայ Մարմնամարզական Միութեան Ֆրանսայի մասնաճիւղը - ՀՄՄ Ֆրանսը: Ֆութպօլի չափահասերու գոյգ խումբերով եւ կրտսերներու խումբով, ինչպէս նաեւ աղջկանց վոլէպօլի խումբով մանրամարզի շուրջ համախմբեց երիտասարդներ եւ կրցաւ անոնց փոխանցել հայասիրութիւն եւ հայրենասիրութիւն:

Ընկեր Գրիգոր Սաչլեանը (11/8/1938 - 7/8/2020) Պէյրութի ՀԿԲՄ Սահակեան Լիսէի սան, եղաւ ակումբաշինութեան «ճարտարապետը»: Վարիչ Մարմնոյ իրականացուցած ծրագիրը եւ համագործակցին ու համակուսակցական նիւթական աջակցութեամբ, առանց ոչ մէկ պաշտօնական-գիւտականական նիւթական ներդրումի, ձեռք բերուած եւ ակումբի մը սեփականատէր դարձած ՍԴՀԿը, ակումբի ներքին յարմարեցումը յանձնեց իրեն որ ամիսներ շարունակ, նուիրումով, վերափոխեց ակումբին ներքին ու արտաքին վիճակը եւ գալն

2025
HAPPY NEW YEAR

COME CELEBRATE WITH **HeartBeat DJ**

DECEMBER 31
DOORS OPEN 8PM

AEBU Center
1060 Allen Ave. Pasadena, CA 91104

GOURMET DINNER PROVIDED BY RAFFI'S CATERING

TICKETS \$150

FOR TICKETS **zelle**
Vasken 818.288.7188
Garo 818.913.4024

Իրաքահայերու Տոհմիկ Օր Թորոնթոյի Մէջ

ՃՐՏԳ. ՀԱՄԱՐՁՈՒՄ ԱՂՊԱՇԵԱՆ

Թորոնթոյի հայ գաղութը երկու օրերու տեւողութեամբ, Շաբաթ եւ Կիրակի 9 եւ 10 Նոյեմբեր 2024ին, վայելեց ամենամեայ 30րդ «Տոհմիկ Օր»ը, որ այս տարի նուիրուած էր Իրաքի Հայ գաղութին:

«Տոհմիկ Օր»ի կազմակերպումը գեղեցիկ աւանդութիւն մըն է, որուն կը ձեռնարկէ Թորոնթոյի ՀՕՄԻ «Ռուբինա» մասնաճիւղը: Սկսելով Տիգրանակերտէն, անցնելով Կիլիկոյ եւ Պատմական Հայաստանի քաղաքներէն, հասնելով մինչեւ Իրաք:

նի «Աշխար» դրան կրկնօրինակով:

Բարի գալուստի խօսքէն եւ Հայաստանի ու Արցախի քայլերգներէն ետք արտասանուեցաւ բացման խօսքը, որուն հետեւեցան Գանատայի Կիլիկոյ Թեմի առջնորդ Տ. Բաբգէն արք. եպիսկոպոս Չարեանի եւ Իրաքի Թեմի առջնորդ Տ. Օշական եպիսկոպոս Կիլիկիւնեանի արձանագրուած պատգամները:

Տոհմիկ օրերու 30ամեակի ոգեկոչման տեսերիզը թարմացուց բոլորին անցեալի յիշատակները, եւ այս առիթով, Իրաքի հայերու Տոհմիկ օրուան ձեռնարկը:

Տոհմիկ օրերու կազմակերպումը ամիսներու վրայ երկարող աշխատանքի կը կարօտի: Անոնք կը պատրաստուին յատուկ յանձնախումբի մը կողմէ, որուն ատենապետուհին է բանիմաց եւ փորձառու Տիկ. Հուրի Նաճարեան, իր կողքին ունենալով խումբ մը ժրջան անդամ-անդամուհիներ: Այս տարի եւս, նուիրեալ եւ ժրջան խումբ մը յաջողեցաւ բացառիկ եւ անմոռանալի ՏՈՀ-ՄԻԿ ՕՐ մը կազմակերպել՝ նուիրուած Իրաքահայ գաղութին, մեծ հրճուանք պատճառելով տեղի իրաքահայերուն եւ ամբողջ գաղութին:

կի գլխաւոր նուիրատուներ՝ տէր եւ տիկ. Արմէն եւ Պերճուհի Նալպանտեանները, պարգեւատրուեցան յատուկ յուշանուէրով:

Երաժշտական տեսերիզի ցուցադրութիւնը, իրերայաջորդ մեղեդիներու շարքը եւ մեներգները յաւելելով ուրարխութեան եւ հրճուանքի մթնոլորտ ստեղծեցին սրահին մէջ. անոնց աւարտին ներկայացուեցան արձագանգներ Իրաքի Հայ գաղութին, ապա մինչեւ առաւօտեան կանուխ ժամերը, ներկաները վայելեցին երաժշտական կատարումներ՝ բարձր տրամադրութիւններով աւարտելով խրախճանքը:

Շաբաթ 9 Նոյեմբեր 2024ին տեղի ունեցաւ խրախճանք մը, ուր Թորոնթոյէն եւ այլ քաղաքներէ, ի միջի այլոց նաեւ Լոս Անճելէսէն, 600է աւելի հայ որդիներ խմբուած էին «Հայ Տուն» մեծ սրահին ներս, Ս. Աստուածածին եկեղեցու կից: Անոնք ճաշակեցին իրաքահայերու յատուկ գանազան աղանդներ եւ ճաշեր, որոնք մասնաւոր պատրաստուած էին այդ օրուան համար: Սրահի մուտքին կը հանգչէր Բաբելոնի առիւծին փայտեայ կրկնօրինակը, իսկ ներսը զարդարուած էր Բաբելոնի

Կիրակի օր, 10 Նոյեմբեր 2024ը նուիրուած էր մշակութի եւ արուեստի: Սուրբ եւ անմահ պատարագէն ետք հոգեհանգիստի պաշտօն կատարուեցաւ իրաքահայ ննջեցեալներու եւ զոհերու յիշատակին, եւ մատող հրամցուեցաւ ներկաներուն:

Ժամանակը հասած էր մշակութային երեկոյին, երբ հիւրերը ճաշակեցին Տոհմիկ Օրի յանձնախումբին կողմէ պատրաստուած հիւրասիրութիւնը:

Օրուան բանախօսներն էին Միացեալ Նահանգներէն հրաւիր-

ուած երկու դասախօսներ՝ ճրտգ. Համբարձում Աղպաշեան, որուն նիւթն էր «Իրաքահայերու Արդի Պատմութիւնը», եւ դոկտ. Շանթ Քենտերեան, որուն նիւթն էր «Հայու մը կեանքի ճանապարհորդութիւնը Իրաքի եւ Ամերիկայի միջեւ»:

հանգներէն կը վերադառնայ Իրաք՝ երկու շաբթուան համար, իր հօր այցելութեան նպատակով: Յանկարծ Իրաք-Իրան պատերազմը կը ծագի, անոր ճամբորդութիւնը կ'արգիլուի եւ ան 10 տարիներ կը մնայ Իրաք՝ ուսումը շարունակելով այնտեղ: Իրաք կը ներխուժէ Քուէյթ,

ճրտգ. Աղպաշեան քանի մը գիրքերու հեղինակ է, որոնցմէ վերջինը իրաքահայերու պատմութեան մասին է: Ան Power Point-ի միջոցով համառօտ կերպով անդրադարձաւ իրաքահայութեան 4000 տարուան պատմութեան, ապա շեշտեց գաղութի օրինաւոր հիմնադրութեան մասին՝ 1605 թուականէն ետք. յետոյ չիշեց իրաքահայ գաղութի բազմացումը 1915ի Յեղասպանութենէն ետք, հայկական նոր թաղամասերու հիմնադրութիւնը, հայկական եկեղեցիները, վարժարանները, միութիւնները, մարզական եւ մշակութային կեանքը, եւ այլն:

Անոնց հետեւեցան իրաքահայ գործատէրներ եւ արհեստաւորներ, բժիշկներ, դեղագործներ եւ ճարտարագէտներ՝ իրենց երկար ցանկերով, նաեւ չիշուեցան արուեստագէտներ: Ելոյթը փակուեցաւ «Lord» սոքթ. Արա Թէրզեանը եւ գիտնական Գրիգոր Արամի Գուրզադեանը չիշելով: Ելոյթը ողջունուեցաւ յոսնկայ ծափահարութիւններով:

Դոկտ. Քենտերեան իր կարգին Power Point-ի միջոցով անդրադարձաւ իր կեանքի ամենադժուար տարիներուն, երբ ան 17 տարեկան հասակին Միացեալ Նա-

խիկ Շանթը գինձառայութեան կը կոչուի եւ պատերազմի ընթացքին ան ռազմագերի կ'ըլլայ ամերիկացիներու մօտ. այդ ժամանակ կը սկսի անոր 1001 գիշերուան պատմութիւնը, մղձաւանջը, տարապանքներն ու շարժարանքները:

Սակայն, ան, Տիրոջ կամքով, իր հաւատքով, խառնուածքով ու գգաչուութեամբ կը յաջողի գերութենէն ազատիլ, վերապրիլ եւ կեանքը շարունակել Միացեալ Նահանգներ: Ան ներկայիս ԱՄՆ հաստատուած է, տիրացած է PH.D վկայականի եւ գիտնական է NASA-ի մէջ:

Պատմական տարազներու ցուցադրութեամբ, երգերու ու երաժշտութեան կատարումներով, ինչպէս նաեւ փունջ մը ազգային երգերով երեկոն հասաւ իր աւարտին եւ փակուեցաւ «Պահպանիչ»ով:

Պէտք է նշել, որ այս առիւթ հաստատուած էր 452 էջով գիրք մը պատրաստուած էր իրաքահայութեան մասին եւ անիկա բոլոր ներկաներուն նուիրուեցաւ անվճար:

Վարձքերնիդ կատար «Տոհմիկ Օր» յանձնախումբի յարգելի եւ սիրելի ատենապետուհի, անդամուհիներ եւ անդամներ, ինչպէս նաեւ ձեռնարկի բոլոր մասնակցողներ:

Armenian Council of America presents:

3rd Annual

COMEDY NIGHT FUNDRAISER

SAT, DEC 7 21+

1060 N Allen Ave. Pasadena, CA

DOORS OPEN 8:30 PM

Michael Passion

Jack Jr.

John DiResta

Hosted by

Special guest

DJ REX

Stepan Hovagimian

ADMIT ONE

ARMENIAN COUNCIL OF AMERICA

Գարեգին Եպսկ. Սրուանծտեանց՝ Մտատիպար Ազգահաւաքի Կղերական Յառաջապահ Գրագետը

ՅԱԿՈՒ ՏԻՒՆԵԱՅԵԱՆ

Մեր պատմութեան մէջ գրեթէ հազուադէպ կան արձանագրութիւններ, ուր գրական, եկեղեցական կամ գիտական անուանի դէմք մը ծնած ե՛ւ մահացած է նոյն ամսուան մէջ նոյն օրը: Այդ հազուադէպ պայծառ դէմքերէն մէկն է Գարեգին Եպսկ. Սրուանծտեանց (Վան, Արեւմտահայաստան, 17 Նոյեմբեր 1840 - Կ. Պոլիս, 17 Նոյեմբեր 1892), որ ծնած եւ մահացած է 17 Նոյեմբերին, հարկաւ 52 տարուան հեռաւորութեամբ:

Արեւմտահայ գրականութեան ու աշխարհաբարի կերտիչներէն ան, եւ իբրեւ եկեղեցական գործիչ՝ աչքառու կերպով, իրիմեան Հայրիկի հաւատարիմ աշակերտներէն եւ ամենասերտ գործակիցներէն մին:

Մեր գաւառական գրականութեան զարգացման մէջ յատկանշական, նշանակալից եղաւ դերը Գարեգին Եպսկ. Սրուանծտեանցի, որուն հատորները, լոյսի բարիքին եկած երկերը իրենց ոգեշունչ տարածքը ունին մասնաւորապէս Պոլիսը եւ որոշ չափով ալ անոր բարբառը, նաեւ Արեւմտահայաստանի քաղաքները, որով եկեղեցական այս աննկուն ու անխոնջ գործիչին գլխաւոր նպատակն է եղած ստոյգ կորուստէ փրկել մեր տոհմային ամէն արուեստագիտական արտայայտութիւն: Խրիմեան Հայրիկով հիմը դրուելով ու շարունակուելով Գարեգին Եպսկ. Սրուանծտեանցով, յետագային թլկատիւնցի, Ռուբէն Զարդարեան, Արտաշէս Յարութիւնեան, Բենիամին Նուրիկեան, Համաստեղ Վահէ Հայկ եւ ուրիշներ զարգացուցին մեր գաւառական գրականութիւնը:

Իր բազմաթիւ ճամբորդութիւններու ընթացքին եւ հայրենի հողին վրայ յայտնաբերուած, բուսած մեր հեքիաթներուն, մասնաւոր արտայայտչաձեւերուն, աւանդութիւններուն, բարբերուն, աղօթքներուն եւ անէծքներուն, նախապաշարունակներուն հաւաքագրումն ու պահպանումը կը խօսին Հայ քրիստոնեայ մարդուն հոգեկան այն անձանձիր տուրքէն, որ եղաւ Գարեգին Եպսկ. Սրուանծտեանցինը:

Սրբազանը գիտէ՛ր եւ ատակ էր զգացումի ջերմութիւն, հարազատ հնչող մտածողութիւն ու ազնուական երանգ մտցնել իր հաւաքած հայ ժողովրդական դիւցազներգութեան յայտնաբերման ու բոլոր հում նիւթերուն մէջ, անոնց տալով տոհմիկ գնացք ու հայրենական սլացք՝ այնպիսի խիզախութեամբ ու վարպետութեամբ, որ կարող են վկայել իր թարմաշունչ գրեթէ բոլոր երկերը, որոնք թէեւ գուրկ են յօրինումի, ստեղծագործական յղացքէ, սակայն ունին այն տաք տոհմիկ հայկական շունչը, խորունկ հայրենասիրութիւնը, խոնարհ հոգեւորականի նկարագիրը, կենսաբախ ու ազնիւ հոգին, հայու անսեթեւեթ ցաւերն ու անշարք կսկիծները, որոնք պայծման են վարակիչ դարձնելու անոր գրածները հայ ընթերցողին մէջ:

Իսկ իրիմեան Հայրիկի հաւատարիմ աշակերտը ըլլալու փառստը: Դեռ 17 տարեկան պատանի եւ իրիմեան Հայրիկի բացած վարագայ վանքի «Ժառանգաւորաց» վարժարանի աշակերտ՝ Գարեգին Սրուանծտեանց նախ կը սկսի իր

եռանդուն աշխատակցութիւնը բերել «Արծուի Վասպուրականի» հանդէսին, որուն մէջ յաջորդաբար ան լոյս կ'ընծայէ «Բուրաստան Բարոյական Առաքիլութեանց» (1858), «Ինչ Որ Յանես Զայն Կը Հնձես» (1859), «Շիրիմք Նախնեաց», «Տեսարանք Հայրենի Աշխարհաց», «Հայրենասիրութիւն եւ Հայրենիք» հայրենադաստիարակչական յօդուածները, որոնք կը վերաբերին Հայրենիքին եւ անոր ապագային:

1862-ին կը պայթի Ջէյթունի ապստամբութիւնը եւ հայ զանուաճները ոտքի կ'ելլեն պաշտպանելու իրենց ազատութիւնը, մարդկային արժանապատուութիւնը: Սրուանծտեանց, լա՛ւ գիտէ, որ հայ երիտասարդութիւնը պէտք է ըլլայ հայ ժողովուրդի ազատագրութեան պայքարի հիմնասիւնը: Ան կը յորդորէ, կը պատգամէ, կոչ կ'ընէ ըսելով. «Միանամք մեք եղբարք, գորութիւն ի միութիւն եւ յաղթութիւն ի գորութիւն»:

Նոյն տարին, 22-ամեայ Սրուանծտեանցի խմբագրութեամբ Տարօնի մէջ կը սկսի լոյս տեսնել «Արծուիկ Տարօնոյ» երկշաբաթաթերթը, որուն առաջին թիւի խմբագրականին մէջ ան կը գրէ. «Ո՛հ, դու ծնար, դեռ Հայաստան ի ցաւս կը հեծէ»: Երիտասարդ խմբագիրը այս խօսքերով իբրեւ օրակարգ կը բարձրացնէ հայրենասիրութեան բարբառն ու ազատութեան շունչը: Դժբախտաբար թերթը քաղաքական մատնութեամբ կարճ միջոց մը փակուելէ յետոյ կը վերաբացուի Կ. Պոլսոյ Հայոց պատրիարքարանին միջնորդութեամբ:

1867-ին Սրուանծտեանց ընդունելով կուսակրօնութիւնը կ'օժուրի վարդապետ: Հիմա առանց արգելքի ան կը շրջագայի ժողովուրդին մէջ: Մերթ կ'ուղղուի Վան՝ բոցաշունչ քարոզներ սփռելով ու ոգեգինելով ժողովուրդը, մերթ կ'երթայ Կարին՝ իբրեւ քաղաքային դպրոցի տեսուչ եւ հայոց պատմութեան ուսուցիչ, մերթ ալ Մուշ՝ տեղի Ս. Կարապետ վանքի վանահօր փոխանորդ իբրեւ, ամէնուրեք անհաշտ պայքար տանելով յետադիմական խաւերու եւ հարստահարիչներու դէմ, մանաւանդ «Մանգոմէի էֆֆեար»ի էջերուն մէջ, չխնայելով մինչեւ իսկ Մշոյ մեծլիսի անդամ պետական պաշտօնեաները: Օրինակ, յիշեալ հանդէսին մէջ «Մշեցւոց Վրայ Ընդհանուր Տեսութիւն Մը» խորագրաւ յօդուածաշարքով եւ գրուած իրիմեան Հայրիկի անմիջական պատուէրով, Սրուանծտեանց մանրակրկիտ թուարկումներով կը մերկաց-

նէ Տարօնի հայութեան կրած հարստահարութեանց համարեա բոլոր դէպքերը, կեղեքուած ժողովուրդին անլուր տառապանքները, անարգանքի սիւնին գամելով խաւարամիտ ու թուլամորթ եկեղեցական ներկայացուցիչները:

Նշանակալից ժամանակներ էին 1869-1873 երկարող տարիները: 1869-ին Մկրտիչ Խրիմեան՝ իրիմե-

ան Հայրիկ կ'ընտրուի Կ. Պոլսոյ պատրիարք: Անոր հայեացքները կ'ուղղուին գաւառէն քաղաք՝ Վան, արեւմտահայութեան ցաւերը դարմանելու նպատակով, իսկ իր հաւատարիմ աշակերտը՝ Գարեգին Սրուանծտեանց, մնալով գաւառ, մտնելով բոլոր մութ խորշերը, կը

Շար.ը էջ 15

Section 8 Waiting List Opening

Van Nuys will be accepting applications for our Studio, 1 and 2-bedroom Section 8 rental apartments. Van Nuys is available to households that include a member who is 62 years or older or is a person with a disability of any age. Van Nuys Apartments consists of 132 Studio, 157 One Bedroom and 10 Two Bedroom apartments.

Applications will be accepted from December 17, 2024 at 10am to January 24, 2025 at 5pm. An electronic lottery will be held after the application period closes to establish the waiting list order.

Incomplete applications or applications submitted after the deadline will not be accepted. Household members can only appear on one application. If an application contains household members that are on other applications for this listing, all of them will be disqualified. Any fraudulent statements will cause application to be removed from the waiting list.

Rents for this affordable housing program are based on total gross household income. Applicants must be income eligible and meet occupancy guidelines. Households must earn no more than the maximum income levels noted below:

50% HUD Median Income Limits

Household Size	1 Person	2 Persons	3 Persons	4 Persons
Max Annual Income	\$48,550	\$55,450	\$62,400	\$69,350

Note: Applications will be available in person at the Van Nuys Apartments Leasing Office located at: 210 W. 7th Street, Los Angeles, CA 90014, by mail or email if requested at (213) 627-5286 or by visiting our website at: www.LiveatVanNuys.com

Applications will be accepted in person, and via first class mail at Van Nuys Apartments Leasing Office, 210 W. 7th Street, Los Angeles, CA 90014, faxed to (213) 627-5068 or emailed to VanNuysApts@related.com. Applications may also be submitted online at: www.LiveatVanNuys.com. Mailed applications must be received or post marked on January 24, 2025. Applications received after this date and time will not be accepted.

Application information and our resident selection criteria is available in person at the Van Nuys Apartments Leasing Office located at 210 W. 7th Street, Los Angeles, CA 90014 and at www.LiveatVanNuys.com. You may begin submitting applications starting December 17, 2024 at 10am. The open application period will end on January 24, 2025 at 5pm. Please contact Related Management for building info at (213) 627-5286 or email us at VanNuysApts@related.com.

If you need help filling out an online application, please contact our Community Manager at (213) 627-5286 or VanNuysApts@related.com. TTY (800) 735-2929.

Tenomos disponible asistencia de idiomas. PH: (213) 627-5068

Applicants may request a reasonable accommodation if one is needed to assist in completing an application by calling 213-627-5286 or by emailing VanNuysApts@related.com.

Income limits are subject to change based on changes to the Area Median Income as published by HUD, and the California Tax Credit Allocation Committee.

TTY: 800-735-2929

«Դէնքս Կիւինկ»ի (Thanksgiving) Օրուան Առթիւ «Գոհաբանութեան Օր»ը Ինչ կը Պատագամէ Մեզի

ՅԱԿՈՒ ՏԵՐԵԱՆ

«Դէնքս Կիւինկ»ը Ամերիկեան տօներուն մէջ մեծ շուքով եւ ընտանեկան մթնոլորտի մէջ տօնուող տօներէն մէկն է, որ կը տօնուի ամէն տարի Նոյեմբեր ամսուն 4րդ Հինգշաբթի օրը: «Դէնքս Կիւինկ»ի խորհրդանշական իմաստը, պարզ լինելով մըն է մարդոց, որ չմոռնան իրենց ուրախ ժամերուն ու կերուիտներուն առընթեր, փառք տալու նաեւ Հօր Աստուծոյն եւ շնորհակալութիւն յայտնելու այն բոլոր բարիքներուն եւ շնորհքներուն համար, որոնք կը վայելեն իրենց ամէնօրեայ կեանքին մէջ:

«Դէնքս Կիւինկ»ը կարգ մը այլ տօներու կարգին, կարելի է կոչել «ընտանեկան տօն»: Այդ օրը ընդհանրապէս ընտանիքի բոլոր անդամներ, հեռու թէ մօտ եղող քոյրեր ու եղբարներ, ու հարազատներ, անոնք որ ամուսնացած են իրենց ընտանիքներով, մնացեալները առանձին, կ'աշխատին մէկտեղուել մէկ երդիքի տակ, որը ընդհանրապէս կը կատարուի ընտանիքի երիցագոյն անդամին տան մէջ, միասնաբար տօնելու «Դէնքս Կիւինկ»ը, միասնաբար փառք տալու Աստուծոյ ու միասնաբար ճաշակելու պատրաստուած համեղ կերակուրները, որոնց գլխաւորն է անպայման աւանդական դարձած՝ կարմրցուած հնդկահաւը:

Քրիստափոր Բոլոմպոսի Ամերիկեան գտնելէն (1492) մօտ 129 տարի ետք (1621), Անգլիոյ մէջ ծայր տուած կրօնական հալածանքներէն փաղտոյ մարդիկ, առաջին անգամ ոտք կը դնեն Ամերիկայի Մէսսչուսէթ նահանգին ցամաքամասին վրայ: Սկզբնական շրջանին թէեւ ուրախ էին իրենց ազատութիւնը առած ըլլալու սրտի հոգունակութեամբ, սակայն այս նոր երկրին կլիման, իր խստաշունչ ձմեռը ու կենցաղային դժուարին պայմանները, որոշ նեղութիւններու մատնած էին գիրենք:

Այդպէս կ'անցնին 2 տարիներ: Մարդիկ ալ ընտելացած էին իրենց այս նոր միջավայրին ու ապրելակերպին: Թէեւ իրենց կեանքը որոշ չափով մտած էր բնական հիւնի մէջ, բայց տակաւին չէին մոռցած իրենց առաջին օրերու նեղութիւնները, երբ ոտք դրին այս նոր ցամաքամասին վրայ:

Այդ օրերու կառավարիչ Ուիլիամ Պրիտտի տեսնելով այս գաղթական մարդ ցուրտը, կ'ուզէ իրենց Ամերիկա մոտքը լիջատակող տօնական օր մը որոշել: Եւ ասա երկու տարի անց, 1623-ին Յուլիս ամսուն 30-ը կը հռչակէ պաշտօնական տօնական օր իրենց համար: Կառավարիչին այս որոշումը մեծ խանդավառութիւն յառաջ կը բերէ իրենց մէջ եւ այդ օրը անհուն հրճուանքի, ուրախութեան եւ փառաբանութեան օր մը կ'ըլլայ իրենց համար:

Իրենց դրացի տեղացի հնդիկներն ալ այդ օրը իրենց համար կը բերեն ու կը նուիրեն իրենց որսացած հնդկահաւերէն, մասնակից դառնալով իրենց ուրախութեան:

Այդ օրը գրեթէ բոլոր այդ գաղթականներուն ընտանիքներուն մէջ, պատրաստուած տեսակաւոր կերակուրներուն մէջ բացառիկ տեսք մը կ'ունենայ կարմրցուած հնդկահաւը:

Մարդիկ ուրախ ու գուլարթ ճաշակելով այդ հնդկահաւերը, մե-

ծապէս շնորհակալութիւն կը յայտնեն Աստուծոյ, իր տուած բոլոր տեսակի յաջողութիւններուն եւ բարիքներուն համար: Այդ օրուրէն սկսեալ Thanksgiving-ը հնդկահաւ ուտելու սովորութիւնն է որ կը շարունակուի մինչեւ այսօր:

Երբ Ամերիկեան իր անկախութիւնը կը ստանայ 1777-ին հանրապետութեան առաջին նախագահ ձորճ Ուաշինկթըն 1789ին շնորհակալութիւն յայտնելու Գոհաբանութեան այդ օրը կը տեղափոխէ Նոյեմբեր 26-ին, զայն կոչելով «Երախտագիտութեան Օր»: Ատկէ ետք «Երախտագիտութեան Օր»ը թէեւ կը տօնուի կարգ մը այլ նահանգներու մէջ եւս, սակայն պաշտօնական ազգային տօն մը չէր տակաւին, մինչեւ Աբրահամ Լինքոլնի նախագահութեան շրջանը, երբ մեծանուն նախագահը Նոյեմբերի 26-ը կը փոխէ Նոյեմբերի վերջին Հինգշաբթի օրուն 1863-ին: Ատկէ ետք է որ բովանդակ Ամերիկայի տարածքին «Դէնքս Կիւինկ»ը կը տօնուի պաշտօնապէս բոլոր նահանգներուն մէջ, որպէս ազգային ու կրօնական տօն:

Իսկ 1939-ին նախագահ Ֆրէնքլին Ռուզվելթ թուականի փոքր տեղափոխութեամբ մը Նոյեմբերի վերջին Հինգշաբթին կը փոխէ Նոյեմբերի չորրորդ Հինգշաբթի օրուն: Վերջնական այս որոշումը քննկրէսը կը վաւերացնէ:

«Դէնքս Կիւինկ»ը Ամերիկացի ժողովուրդին սիրելի տօնն է, չըսելու ամենասիրելին, որ կը տօնուի գրեթէ բոլոր հարուստ թէ աղքատ ընտանիքներուն մէջ որպէս, կրօնական եւ ազգային տօն: Այդ օրը ուրախութեան եւ կերուիտովի օր է իրենց համար:

Նստած ճոխ սեղաններու շուրջ, երբ կը ճաշակեն աւանդական դարձած համեղ հնդկահաւերը, լիջելով անցեալը թէ ինչպէս առաջին եկող գաղթականները տեղացի հնդիկներուն նուիրած հնդկահաւերով տօնեցին իրենց առաջին «Դէնքս Կիւինկ»ը չմոռնալով միեւնոյն ատեն փառք տալու եւ շնորհակալութիւն յայտնելու Աստուծոյ, իրենց շնորհած ազատութեան համար, դժբախտութիւն է այսօր չըսելու համար ապերախութիւն, որ «Դէնքս Կիւինկ»ի օրը հակառակ իր կրօնական տօն մը ըլլալուն, մարդիկ կը սիրեն պահել անոր ուտել-խմելու եւ ուրախանալու բաժինը միայն, անտեսելով անոր շնորհակալութիւն յայտնելու եւ երախտագիտութիւն ցուցաբերելու անհրաժեշտ գիտակցումը:

Յաւ ի սիրտ, այս է այսօր մարդկութեան ընտրութիւնը: Հեռու կրօնական հաւատալիքներէն եւ հաւատքէն, այլ միայն կերուիտով եւ ուրախութիւն:

Ինչ կը պատգամէ մեզի «Դէնքս Կիւինկ»ը (Thanksgiving)ը

Thanksgiving-ը Ամերիկեան տօն մըն է, սակայն ամերիկահայեր եւս անմասն չեն մնար զայն տօնելէ, նոյն ոգեւորութեամբ:

Ան սիրելի տօն մըն է բոլորին համար: Այդ իսկ պատճառով Ամերիկահայեր ոչ միայն իւրացուցած են զայն, այլ մինչեւ իսկ հայացուցած են՝ զինք անուանելով «Գոհաբանութեան Օր», որը կարելի է «Դէնքս Կիւինկ»-էն աւելի որակեալ անուն նկատել այս տօնին համար:

«Դէնքս Կիւինկ»ը բառացիօրէն կը նշանակէ շնորհակալութիւն յայտնել: Ինչպէս գիտենք, շնորհա-

կալութիւն յայտնելը քաղաքավարական փոխ հատուցում մըն է մեզի տրուած որեւէ նուէրի կամ հրաւէրի եւ կամ որեւէ օգնութեան դիմաց:

Այո, թէեւ շնորհակալութիւն կը յայտնենք մեզի տրուած որեւէ բանի մը համար, սակայն հարց է, թէ կը գոհանանք արդեօք մեզի տրուած այդ նուէրով, թէ... անբաւարար եւ ոչ գոհացուցիչ կը գտնենք զայն:

Հետեւեալ պատմութիւնը լաւ օրինակ մըն է բացատրելու մեր միտք բանին:

Թագաւոր մը իր պարտէզին մէջ մեծ սեղան կը պատրաստէ ժողովուրդին համար: Ամէն տեսակ կերակուրներ, խմիչքներ, պտուղներ, անուշեղէններ, սուրճ եւ այլն: Ամէն բան շատ առատ: Ու կը հրաւիրէ ժողովուրդը որ գան ուտեն ու խմեն եւ վայելեն ու մեկնին:

Մարդիկ խուռներամ կու գան կ'ուտեն ու կը խմեն մինչեւ յագեանա:

Մեկնումի պահուն ալ իւրաքանչիւրին կու տան նաեւ փոքրիկ գաւաթ մը լեցուն ոսկի: Մարդիկ այդ ոսկիներն ալ առնելով կը մեկնին:

Ապա թագաւորը իր մարդիկը կ'ուղարկէ ժողովուրդին մէջ, իմանալու է մարդիկ ինչպէս կ'արտայայտուին այդ հիւրասիրութեան մասին:

Ձեկուցաբերներ լսելէ ետք մարդոց արտայայտութիւնները, կու գան ու կը յայտնեն թագաւորին ըսելով. Տէր արքայ, մարդիկ բոլորն ալ շնորհակալութիւն կը յայտնեն ձեզի, ձեր տուած այդ մեծ կոչունքին համար, սակայն նոյն ատեն կը փափաքէին... որ այդ ոսկիի գաւաթները քիչ մը աւելի մեծ ըլլային...:

Այս պատմութեան մէջ կը տեսնենք «Դէնքս Կիւինկ»ը եւ «Գոհաբանութեան Օր»ի տարբերութիւնը: Առաջինին մէջ, մարդիկ միայն շնորհակալութիւն կը յայտնեն թագաւորին այդ մեծ կոչունքին համար: Իսկ երկրորդը ցոյց կու տայ որ մարդիկ տակաւին լուր գոհացած չեն այդ կոչունքէն... Տակաւին դժգոհելիք կէտ մը ունին, գաւաթները շատ փոքր էին...:

Մարդիկ, որոնք գոհացում չունին իրենց կեանքին մէջ ու չեն գիտեր բաւարարուիլ իրենց ունեցածովը, որքան ալ ունենան, դարձեալ դժգոհելու կէտեր ունին միշտ: Մինչեւ իսկ թագաւորին ճոխ սեղանին կերուիտով վայելքն ապրելէ ետքն իսկ, դժգոհելու կէտ մը կը գտնեն: Սակայն, պահ մը եթէ մենք ալ փորձենք մեր հայեացքները դարձնել մեր անձերուն վրայ եւ տեսնել թէ արդեօք մենք ալ նման չենք այդ դժգոհութիւն յայտնող մարդոց, որոնք կրնան թագաւորական բարիքներէն ետքն անգամ դժգոհանք ունենալ:

Միթէ մենք ալ ճաշակելով հանդերձ Աստուծոյ մեզի շնորհած մեր ամէնօրեայ հացը, (զհաց մեր հանապգորդ սուր մեզ այսօր) վայելելով հանդերձ Աստուծոյ մեզի շնորհած բոլոր բարիքներն ու շնորհքները, որոնք կը վայելենք մեր կեանքին մէջ, ամէն օր, ամէն ժամ եւ ամէն վայրկեան: Միթէ դարձեալ չենք ինչպիսի դժգոհանք յայտնելու այդ նոյն փորձութեան մէջ, չենք դժգոհիլ երբ նեղութեան մէջ մատնուինք, երբ ձախորդութիւն մը ունենանք եւ կամ մեր ակնկալած յաջողութեանը հասնինք:

Ասոնք մեզ փորձաքարի զարնող պատահարներ են կեանքի մէջ,

որոնք կու գան չափել մեր դիմադրողական կարողութիւնը այդ փորձութիւններուն մէջ:

Սակայն, մարդիկ ինչ վիճակի ու պայմաններու մէջ որ ապրած ըլլան, աղքատ թէ հարուստ դարձեալ իրենց յատուկ դժգոհանքի պատճառներ կ'ունենան:

Գործաւոր մը կը դժգոհի իր աշխատավարձէն, որ դժուար կը բաւարարէ իր ծախսերը:

Վաճառականը կը դժգոհի իր ապրանքին ուշացումէն՝ կրած վնասին համար:

Համեստ ընտանիքի հայր մը կը դժգոհի որ մարդիկ տարին մէկերկու շաբաթ արձակուրդի կե'րթան, մինչ ինք տարիներէ ի վեր գրկուած է այդ վայելքէն: Հարուստ մարդը կը դժգոհի թէ հարիւր հարաւոր տոլարներ կապած է «Սթաք»ներու որոնք շաւարդիկը չեն տուած եւ այլն:

Ու այսպէս բոլոր մարդիկ հարուստ թէ աղքատ իւրաքանչիւրը իր կեանքի պայմաններուն մէջ դժգոհելու կէտեր կ'ունենան:

Պատճառն այն է որ մարդիկ ինչ վիճակի մէջ որ գտնուած ըլլան, միշտ իրենք գիրենք կը բաղդատեն իրենցմէ վեր եղող մարդոց հետ: Եւ բնական է որ այդ չափորոշութեան մէջ ինքզինքնին վատ տեսնելով կը դժգոհին:

Հետեւեալ պատմութիւնն ալ ինքնին խօսուն է բոլորին համար:

Երիտասարդ մը տեսնելով որ իր կօշիկին տակը ծակած է եւ ջուր կը մտնէ անկէ, եպիսկոպոսին քով կ'երթայ եւր դժգոհութիւնը կը յայտնէ ըսելով, որ ոչ նոր կօշիկ մը գնելու ի վիճակի է եւ ոչ ծակ կօշիկը նորոգելու տալու:

Եպիսկոպոսը զինք կը տանի մօտակայ գիւղ մը եւ ցոյց կու տայ հոն ապրող մարդոց կեանքը, որոնք բոլորն ալ բոպիկ կը քալեն... անոր համար որ բնաւ կօշիկ չունէին...:

Երիտասարդը տեսնելով այդ բոլորը կը հասկնայ որ ինք փոխանակ դժգոհելու, աւելի ուրախ պէտք է ըլլայ որ ինք թէեւ ծակ՝ սակայն ի վերջոյ կօշիկ ունի... բոպիկ չէ...:

Ճիշտ է որ կեանքի պայմանները բոլոր մարդոց համար նոյնը չեն:

Աշխարհի սկիզբէն ի վեր չէ եղած շրջան մը, որ բոլոր մարդիկ ապրած ըլլան նոյն հաւասարութեամբ:

Միշտ եղած են դասակարգային տարբերութիւններ, հարուստներ ու աղքատներ, ճոխ եւ համեստ ապրողները:

Թէեւ այս առակը գրուած է ծակ կօշիկով աղքատ երիտասարդին վրայով, սակայն դժգոհանքը միայն աղքատներուն բաժինը չէ: Ինչպէս տեսանք, կրնան դժգոհիլ եւ վաճառականը եւ մեծահարուստներ, որոնք տիրապետելով հանդերձ մեծ հարստութիւններու, կը դժգոհին երբ իրենց շահերը արդիւնաւէտ չըլլան:

Սակայն իւրաքանչիւր անձ, հարուստ թէ աղքատ կարգավիճակին մէջ, «կօշիկ»ի այս առակէն լաւ դաս մը կրնայ քաղել իրեն համար, միշտ բոպիկ քալողները լիջելով:

Եւ ասա ճիշդ այս է «Գոհաբանութեան Օր»ուան մեզի տուած պատգամը:

Գոհանալ մեր ապրանք կեանքով: Չդժգոհիլ մեր չունեցածներուն համար, այլ գոհանալ մեր ունեցածներով: Փառք տալ Աստուծոյ ու գոհաբանութիւն մատուցանել իրեն, երախտագէտի հոգիով ու խոնարհութեամբ:

Այս ընթացքը մեզի խաղաղ կեանք կ'ապահովէ:

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւն

Շարունակուած էջ 6-էն

բանաստեղծի յանդուգն անհատականութիւնը իր գրած չորս բանաստեղծութիւններուն մէջ, որոնք լոյս տեսած էին «Սովետական Գրականութիւն» ամսագրին մէջ եւ նկատուած «անհանդուրժելի» Ստալինեան բռնապետութեան հայ գործակալներուն համար: Դժուար տարիներ էին...:

Այնուհետեւ Պարոյր Սեւակ Մոսկուա երթալով կ'ուսանի Կորֆի անուան գրական հաստատութեան (ինստիտուտ) մէջ:

Սեւակ իմաստասէր բանաստեղծը կը սկսի կազմաւորուել «Որդուս» հոյակապ բանաստեղծութեամբ:

Յարգելի բանախօսը՝ մէկ առ մէկ յիշեց Պարոյր Սեւակի հրատարակութիւնները «Անհաշտ Մտերմութիւն», «Միտոյ ճանապարհ», «Նորից Քեզ հետ»: Արդարեւ, Պարոյր Սեւակ առաջինը եղաւ որ Ապրիլեան եղեռնը գեղարուեստական գրականութեան բերաւ եւ քերթողութեան վերածեց գրելով «Անլուրի Ձանգականտուն»:

Սեւակի յաջորդ գիրքը «Մար-

դը Ափի Մէջ» նոր էջ մը բացաւ հայ գրականութեան մէջ: Սեւակ անցաւ հայրենասիրական համամարդկայինին («Եռաձայն Պատարագ») եւ այլն:

Տոբթ.Գրիգոր Սիմոնեան իր սոյն բովանդակալից ու խիստ շահեկան գեղոյցն աւարտեց ըսելով «...այնքան ատեն որ կը գոչատեւէ հայ ազգն ու մշակոյթը Սեւակի ձայնը՝ Սեւակի խօսքը պիտի սաւառնի ու խանդավառէ սերունդները»:

Սոյն ձեռնարկի ընթացքին գեղարուեստական յայտագրով ելոյթներ ունեցան շնորհալի կատարողներ՝ Ելեն Վարդանեան ամուսնք «Ալունելի Ձանգակազունը» եւ Արթըր Քէօրօլեան դաշնամուր (Շոփէն «Նոգթիւր Արամ Խաչատուրեան (Սուրբուր Պար)»:

Աւարտին տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն եւ ներկաները առիթն ունեցան շնորհաւորելու ելոյթ ունեցողները:

Գողտրիկ ձեռնարկ մըն էր արդարեւ, որուն համար կ'արժէ շնորհաւորել ՆՍՄՄ-ի նորակազմ վարչութիւնը:

Գ.Մ.

Մեծարանք Օշին Քէշիշեանին

Շարունակուած էջ 6-էն

կում որպէս բժիշկ՝ աշխատելով Մադիզանի գլխավոր հիւանդանոցում: Նա ավարտել էր Լոս Անջելեսի Cal State-ը եւ Լա Վերնի համալսարանը, մասնագիտանալով մարդաբանութիւն - ամերիկեան հետազոտութիւններ եւ խորհրդատուութիւն ճիւղերում: Օշին Քէշիշեանը Պէյրոսթում, Լիբանան, «Ջարթօնք» մարզական շաբաթաթերթի հիմնադիր խմբագիրն էր: Եղել է Գլենդէլի համալսարանի քոլեջի «El Vaquero» թերթի խմբագիր: 1968 - 1970 թուականներին եղել է «Նոր Օր» հայկական կիսաշաբաթաթերթի խմբագիրը:

1970-ից հրատարակել իր սեփական թերթը՝ «The Armenian Observer»-ը, որ 50 տարիներ անգլերէնով ներկայացրել է մեր պատմութիւնը սփիւռքահայութեան:

Քէշիշեանի յօդուածները տպագրուել են բազմաթիւ թերթերում, նա մասնակցել է հայկական մշակոյթին ու քաղաքակրթութեանը նուիրուած մի շարք միջազգային գիտաժողովներին:

Կլենտէյլի Համալսարանի քոլեջում պաշտօնավարել է 1985 թուականին:

Նա դասաւանդել է հայ գրականութիւն եւ քաղաքակրթութիւն Լա Վերնի համալսարանում եւ այլ հաստատութիւններում՝ որպէս հեռակազմ դասախօս:

Օշինը Թէքէեան Մշակութային Միութեան Կենտրոնական վարչութեան երկար տարիների անդամ էր, նաեւ՝ անցեալի Արշակ Տիգրանեան դպրոցի հոգաբարձութեան խորհրդի անդամ:

Տէր Վազգէն քահանան նշեց Օշին Քէշիշեանի մի քանի կարեւոր իրագործումները. մասնակցութիւնը Մոնթեպելլոյում կառուցուած Հայոց Յեղասպանութեան յուշարձանի տեղադրման աշխատանքներին եւ բացման արարողութեանը՝ Վազգէն Ա.-ի ներկայութեամբ եւ օրհնութեամբ,

իր յարաբերութիւնները եւ մտերմութիւնը իրերայաջորդ հայոց պատրիարքների հետ, ազգային բարերարներ Ալեք Մանուկեանի եւ Քըրք Քըրքորեանի հետ, Ու. Սարոյեանի աճիւնների փոխադրութիւնը հայրենիք, որ Հայաստանից ստացուած առաջադրանքով վստահուած էր Օշինին, իր հանդիպումները Ամերիկայի երեք նախագահների հետ, Մոսկուա կատարած այցելութիւնները: Եւ այս բոլորը՝ սառը պատերազմի ժամանակ: Ինչպիսի ճկունութիւն պէտք է ունենար նա կատարելու այս աշխատանքները՝ առանց խաթարելու դիւանագիտական յարաբերութիւնները:

Տէր Վազգէնն ասում է. «1960-ականներուն Հոլիվուդի մէջ քիչ էինք, սակայն հայ մնացինք Օշինի շնորհիւ»:

Հանդիսութիւնը եզրափակում էր Յովնան սրբազանը. «1984-ին երիտասարդ վարդապետ էինք, դուք կրակի պէս ամէն տեղ, ձեր բոցաշունչ խօսքերով, ելոյթներով կ'ոգեւորէիք հայութիւնը: Դուք ձեր մէջ կը կրէք մեր պատմութիւնը, որ պէտք է գիտնայ երիտասարդ սերունդը: Կը խոնարհինք բոլորով, օրհնուած էք: 2027 թուականին, այս թեմի 100-ամեակին առիթով տեղադրուող նուիրեալներու յուշակոթողին վրայ առաջինը ձեր անունը պիտի ըլլայ՝ Օշին Քէշիշեան, Սուրբ քաղաքի ծնունդ, ներշնչուած Ս. Էջմիածինով, որ ձեր կեանքով դարձաք պսակը մեր ժողովուրդին»:

Պատարագի աւարտից յետոյ հիւրերը հրաւիրուած էին հիւրասիրութեան եկեղեցու Գալայճեան սրահում:

Վստահ ենք, եթէ Օշին Քէշիշեանն ունենար իր անցեալի կորովը, մենք կը ստանայինք աւելի շատ տեղեկութիւններ իր կեանքի եւ գործունէութեան մասին: Ուրեմն, ներկայացուած վաւերագրութիւնն է, որն արդէն դարձել է պատմութիւն: Յու-

Գարեգին Եպսկ. Սրուանձտեան

Շարունակուած էջ 13-էն

շարունակէ յորդորել ժողովուրդը, պայքարի աւելն ներարկել հայոց մէջ՝ անպատիժ մնացած կղերին ու հարստահարիչին դէմ:

1871-ի վերջերուն Սրուանձտեանց կը նշանակուի Ազգային Սահմանադրութեան գործադրիչ՝ այնպիսի ժամանակներուն, երբ Վանի մէջ սկսած էր եռեւեփիլ հայ կեանքը ու հայը յայտնուիլ ներքին նոր խմորումներու, մարտահրաւէրներու առջեւ: Սահմանադրութեան գործադրումէն բացի Սրուանձտեանց ունէր այլ գործեր ալ կատարելու, հրահանգներ պատրիարքէն՝ զանոնք ի կատար ածելու մինչեւ վերջ, որոնցմէ գլխաւորներն էին՝ քարոզել ժողովուրդին յառաջդիմութեան համար, խօսիլ աղէտներու դարմանման մասին՝ ամուր սէրով միաւորելու ազգին գաւակները, երիտասարդութեան մէջ վառել կրակը հայրենասիրութեան եւ զօրացնել ուսման տենչը անոնց մէջ:

Դժբախտաբար, 1873-ին Խրիմեան Հայրիկ պատրիարքական Աթոռէն հրաժարելէ ետք Սրուանձտեանցի ազգային գործունէութեան խանդը եւս կը նուազի եւ ան կ'անցնի Պոլիս, ուր կը ծաւալէ գրական գործունէութիւն: Քանի մը տարի ետք վրայ կը հասնին ուռու-թրքական պատերազմը, ապա Պերլինի խորհրդաժողովը, հայ քաղաքական պատրանքներ..., եւ այս բոլորին մէջ Սրուանձտեանց խոր ցաւով կ'արձանագրէ ազգիս անմիաբանութեան խնդիրներուն կապուած բազմաթիւ իրողութիւններ Վանի եւ շրջակայ գաւառներու կեանքէն:

1874-ին լոյս կը տեսնէ աւանդութիւններ ու հեթիաթ-գրոյցներ ներկայացնող եւ քառասուն գլուխներէ իր անդրանի երկը՝ «Գրոց ու Քրոց»-ը, որուն մաս կը կազմէ «ՄՏերի Դուռ»-ը կամ «Սասունցի Դաւիթ»՝ դիւցազնավէպը, որ յայտնաբերողը եղած է Գարեգին Եպսկ. Սրուանձտեանց: Գրագէտ սրբազանը կը յայտնէ, թէ «Սասունցի Դաւիթ»-ը առաջին անգամ ինք գրի առած է 1873-ին, գիւղացի կրպոյցի բերնէն, Մշոյ դաշտի Առնիստ գիւղին մէջ: Նոյն տարին՝ 1874-ին, կը հրատարակուի գրաբարով գրուած իր «Հնոց եւ Նորոց»-ը, որ կը ներկայացնէ Մովսէս Խորենացիի եւ Դաւիթ Անյաղթ իմաստասէրի Յունաստանի մէջ աշակերտութիւնը, ինչպէս նաեւ աւարտական քննութեան ձեւերն ու Հայաստան վերադարձը: Բացի Սրուանձտեանցի յառաջաբան ու վերջաբան խօսքերէն, այստեղ կան նաեւ Մշոյ Ս. Կարապետ վանքին ձեռագիր մատենաներուն ցանկը:

1876-ին լոյս կը տեսնէ քանի մը բաժիններէ բաղկացած «Մանանա» երկը, որ կը ներկայացնէ Վանայ Այգեատանը իր անթարշաձ գեղեցկութիւններով: Ան կու տայ տեսութիւն մը ժողովրդական վէպերու եւ գրոյցներու մասին, ապա ինն հեթիաթներ Վանի բարբառով:

սանք, կը գտնուեն երիտասարդ ուսումնասիրողներ, ովքեր Օշինի ունեցած փաստաթղթերի, նրա աշխատած վայրերի, հայկական միութիւնների արձանագրութիւնների միջոցով վեր կը հանեն

Գիրքին Բ. մասին մէջ հեղինակը հաւաքած է ժողովրդական երգեր, ինչպէս՝ «Միտոս Նման է էն Փլած Տներ», «Լուսնակն Անոյշ, Հոգն Անոյշ», եւ այլն: Այս շարքին մէջ կան նաեւ հարսանեկան երգեր, հարս ու կեսրոջ տաղեր, առածներ եւ առակներ ու գաւառական բառերու ցանկ մը: Սրուանձտեանց կ'ըսէ, թէ իր սոյն գործը բազմատեսակ նիւթերու շտեմարան մըն է, իր բնութագրումով՝ «բանասիրաց եւ գրասիրաց համար պատրաստուած նիւթ»:

Ուղեւորութեան մը առիթով գրի առած տպաւորութիւններու ժողովածոյ մըն է «Համով Հոտով»-ը, լոյս տեսած 1884-ին: Այս հատորին մէջ կան զանազան բարբառներով հեթիաթներ, գրոյցներ: Գիրքը նուիրուած է Հայաստանի տեղավայրերուն, պատմական յուշարձաններուն, հայոց պատմիչներուն եւ մշակոյթի բնագաւառներու գործիչներուն: Հատորին մաս կը կազմեն «Սիամանթօ եւ Խջեգարէ» քրտական-ժողովրդական աւանդավէպը, Ակնայ ժողովրդական երգեր, գեղջկական երգեր, հարսանեկան պարերգներ, եւ այլն:

Վերջապէս երկհատոր «Թորոս Աղբար»-ը (1879-ին եւ 1884-ին), որուն մէջ Սրուանձտեանց կ'արծարծէ հայերու գաղթական իրավիճակին, գիւղատնտեսութեան, արդիւնաբերութեան մասին մանրամասն տեղեկութիւններ, ոչ թէ գիտական մօտեցումով, այլ՝ բանաստեղծի ներշնչանքով: Իր ուղեւորութիւնը՝ Սամսոնի դէպի Ամասիա, Սվազ եւ Խարբերդ: Երկրորդ հատորը հինգ տարի ետք իր կատարած նոր ճամբորդութեան նկարագրութիւնն է: Այստեղ գրագէտ սրբազանը կու տայ շահեկան տեղեկութիւններ Տրապիզոնի, Երզնկայի, Խարբերդի, Չմշկածագի, Քեմախի, Բալուի, Արգնի, Ակնայ եւ Տիգրանակերտի մասին:

Պիտի ընդգծել, որ Սրուանձտեանցի ոգին աւելի՛ տիրական էր քան Խրիմեանիները, որուն բարոյախօսութիւնները յաճախ կը գառածին հակալիւթ դուրս: Սրուանձտեանցէն ետք մենք ունեցանք կղերական գրական դէմքեր, ինչպէս՝ Դուրեան արքեպիսկոպոսը, Թորոս Գուշակեանը, Մաղաքիա Օրմանեանը, Բաբգէն Կիւլէսէրեանը եւ ուրիշներ, սակայն Գարեգին Եպսկ. Սրուանձտեանցի մէջ ազգային ջիղէ վաւերական գրագէտը կը մնայ գերիվեր ու գատորոշելի, որուն գործերը՝ գերծ ձանձրացուցիչ եւ վանողական ու ճապաղ քարոզներէ, պիտի շարունակեն մեզ յուզավառել իրենց յորդութեամբ, վարակիչ ջերմութեամբ, հրաբորբ հմայքով բոլոր՝ ժամանակներու մէջ: Ան իբրեւ բանասէր-բանահաւաք, ազգագրագէտ, ազգային-հասարակական, մշակութային եւ կրթական էր պայծառադէմ գործիչ, կը հանդիսանայ մտատիրպար ազգահաւաքի՝ 19-րդ դարու մեր հայ եկեղեցական կեանքին մէջ:

«Աղթամար»-«Մաղիկ»

Ազգերու Լիկա. Զայաստանի Զաւաքականը Պարտութեան Մատնեց Լատվիացիներուն

Ֆուտպոլի Ազգերու Լիկայի 6-րդ եւ վերջին հանգրուանին Հայաստանի հաւաքականը գլխաւոր մարզիչի ժամանակաւոր պաշտօնակատար Սուրէն Չախալեանի ղեկավարութեամբ հիւրընկալեց Լատվիայի խումբին եւ յաղթեց 2:1 արդիւնքով:

Ազգերու Լիկայի 5-րդ հանգրուանին Հայաստանի հաւաքականը ընդունեց Ֆարերեան կղզիներու խումբը եւ պարտութիւն կրեց 0:1 արդիւնքով:

Չորրորդ խումբին մէջ Հայաստանի կազմը 7 կէտով գրաւեց երկրորդ տեղը եւ անցումային հանդիպում պիտի կատարէ Ե բաժանմունքի ուղեգրին համար:

Խմբակի առաջատար դարձաւ Հիւսիսային Մակեդոնիայի խումբը, որ վերջին հանգրուանին 1:0 արդիւնքով յաղթեց Ֆարերեան կղզիներու հաւաքականին եւ վաստակեցաւ 16 կէտ:

Շ լիկայի 4 խմբակին մէջ երկրորդ տեղը գրիող խումբերը փլեյ-օֆֆին մրցին Ե լիկայի 4 խումբերուն մէջ երրորդ տեղերը գրաւող խումբերուն հետ:

Փլեյ-օֆֆի վիճակահանութիւնը տեղի կ'ունենայ Նոյեմբերի 22-ին, իսկ հանդիպումները՝ 2025-ի Մարտին:

Իտալիոյ Զաւաքականը Պարտութեան Ֆրանսացիներէն

Ազգերու Լիկայի 6-րդ հանգրուանին իտալիոյ հաւաքականը ընդունեց Ֆրանսայի խումբին եւ պարտութիւն կրեց 1:3 արդիւնքով:

Ա լիկայի երկրորդ խումբի մէջ միւս խաղին Իսրայէլի հաւաքականը նուազագոյն արդիւնքով յաղթեց Պելճիքայի խումբին:

Ֆրանսան ու իտալիան վաստակեցան 13-ական կէտ եւ հասան քառորդ եզրափակիչ:

Անգլիան Ու Նորվեկիան Յաղթեցին 5:0 Արդիւնքով

Ֆուտպոլի Ազգերու Լիկայի մրցումներուն գծով Նոյեմբեր 17-ին կայացան 6-րդ հանգրուանի հանդիպումները: Ե լիկայի երկրորդ խումբին մէջ Անգլիոյ հաւաքականը 5:0 արդիւնքով յաղթեց Իռլանտայի խումբին եւ 15 կէտով երկրորդ խումբի առաջատարն է: Անգլիացիները կը վերադառնան Ա լիկա:

Երրորդ խումբին մէջ Նորվեկիայի հաւաքականը 5:0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց ղազախներուն եւ նոյնպէս գրաւեց առաջին տեղը՝ նուաճելով Ա լիկայի ուղեգիր:

Ռոնալտու. Փորթուկալի Զաւաքականէն Կը Զեռանամ Անսպասելի Կերպով

Փորթուկալի հաւաքականի եւ Սէնտական Արաբիոյ «Ալ Նասրի» 39-ամեայ յարձակող Կրիշտիանու Ռոնալտուն տակաւին չէ որոշած, թէ երբ պիտի աւարտէ իր ազգային խումբէն խաղալու պահը:

«Հաւաքականէն կը հեռանամ անսպասելի, բայց մտածուած որոշումով: Ոչ մէկ նախնական յայտարարութիւն պիտի չըլլայ», - Ռոնալտուի խօսքը կը մէջբերէ AS-ը: Ռոնալտուն ֆորթուկալի հաւաքականէն կը խաղայ 2003 թուականէն ի վեր՝ 215 խաղերու ընթացքին նշանակելով 135 կոլ, կատարելով 45 կոլային փոխանցում: 2016-ին ան ազգային խումբին հետ դարձած էր Եւրոպայի ախոյեան:

ԱԱ. Ուրուկուէյը Յաղթեց Գոլոնպիային Եւ Բարձրացաւ Երկրորդ Տեղ

Աշխարհի առաջնութեան հարաւամերիկեան գօտիի ընտրական մրցաշարի 11-րդ հանգրուանին Ուրուկուէյի հաւաքականը ընդունեց Գոլոնպիայի խումբին եւ առաւելութեան հասաւ 3:2 արդիւնքով:

Ուրուկուէյ 19 կէտով բարձրացաւ երկրորդ տեղը: Գոլոնպիան նոյնքան կէտով երրորդն է:

Արժանթին Սեսիի Զետ Պարտութեան, Պրագիլը Զաւասար

Աշխարհի առաջնութեան հարաւամերիկեան գօտիի ընտրական մրցաշարի 11-րդ հանգրուանին աշխարհի ախոյեան եւ Ամերիկայի գաւթակիր Արժանթինի հաւաքականը հիւրընկալեց Բարակոուայի խումբին եւ պարտութիւն կրեց 1:2 արդիւնքով:

Արժանթինցիներուն միակ կոլը նշանակեց Իտալիոյի ախոյեան Միլանի «Ինթերի» յարձակող Լաուտարո Մարտինսը: Արժանթինի հիմնական կազմին մէջ էր եւ ամբողջ հանդիպումին մասնակցեցաւ ամերիկեան «Ինթեր Մայամի» 37-ամեայ յարձակող Լիոնել Մեսին, որ արդիւնաւէտ գործողութիւններով չփայլեցաւ:

Արժանթին 22 կէտով առաջատարն է, Բարակուէյը 16 կէտով 5-րդն է: Պրագիլի հաւաքականը մրցակիցի դաշտին վրայ 1:1 արդիւնքով հաւասարեցաւ Վենեզուելայի հետ:

Պրագիլցիներու կոլը նշանակեց Լա Լիկայի առաջատար «Պարսելոնայի» յարձակող Ռաֆինէան:

Մատրիտի «Ռեալի» յարձակող Վինիսիուս Ժունիորը 1:1 արդիւնքի ժամանակ չկարողացաւ նշանակել 11-մեթրանոց հարուածը:

Պրագիլը 17 կէտով երրորդն տեղը կը գրաւէ ընդհանուր դասաւորման մէջ:

Աշխարհի Առաջնութեան Նախընտրական Փուլ Պասքեթպոլի Զայաստանի Զաւաքականի Կազմը

Պասքեթպոլի տղոց Հայաստանի հաւաքականի մարզչական յանձնախումբը հրապարակած է կազմը, որ կը պատրաստուի Նոյեմբերի 24-ին Երեւանի մէջ կատարուելիք աշխարհի առաջնութեան նախընտրական փուլի Հայաստան-Աւստրիա հանդիպումին:

Հայաստանի հաւաքական հրաւիրուած խաղացողներն են՝ Անտրէ Սպայթ Մկրտչեան, Դանիէլ Կիրակոսեան, Դանիէլ Գէորգեան, Տիգրան Մկրտումեան, Ալեքսէյ Չիժենոկ, Եուրա Մելիքեան, Քրիս Զոնս, Ճէք Տաւտեան, Գաբրիէլ Աճեմեան, Արտիոմ Թաւաքալեան, Ալբերտ Թաղեւոսեան, Արկաղի Մկրտիչեան, Քրիստիան Վիտալ, Արայիկ Գէորգեան, Կարէն Մելիքեան:

Երկրատես ընդմիջումէ յետոյ հաւաքական կը վերադառնայ Արտիոմ Թաւաքալեանը: Փորձառու պասքեթպոլիստը ազգային խումբին մէջ հանդէս եկած է 2016-2017 թուականներուն: Առաջին անգամ ազգային հաւաքականի կազմէն պաշտօնական խաղին կարող է մասնակցել Դանիէլ Գէորգեանը, որը վերջին տարիներուն արդիւնաւէտ խաղ կը ցուցադրէ Երեւանի «Ուրարտուի» կազմէն ներս:

Ազգային հաւաքականի նորեկներէն է նաեւ Դանիէլ Կիրակոսեանը: 19-ամեայ Կիրակոսեանը ամրան ընդգրկուած էր Հայաստանի մինչեւ 20 տարեկաններու հաւաքականի կազմին մէջ եւ արդիւնաւէտ խաղ ցուցադրած՝ երիտասարդական հաւաքականի ստուգողական հանդիպումներու ընթացքին:

Ազգային հաւաքականի պաշտօնական խաղերուն իր նորամուտը կարող է նշել նաեւ Հայաստանի մինչեւ 16 եւ 18 տարեկաններու հաւաքականի նախկին խաղացող Ալեքսէյ Չիժենոկը, որ ներկայիս հանդէս կու գայ Ռուսաստանի Սուպերլիկայի մէջ:

Առաջին անգամ Հայաստանի հաւաքական հրաւիրուած է իտալական «Թորտոնա» ակումբի ամերիկացի խաղացող Քրիստիան Վիտալը: Վերջինս այս տարի ստացած է ՀՀ քաղաքացիութիւն եւ կարող է ներկայացնել Հայաստանի հաւաքականը, սակայն Վիտալը եւ հաւաքականի առաջատար պասքեթպոլիստ Քրիս Զոնսը ըստ ՖԻՊԱ-ի կանոնադրութեան անոնցմէ միայն մէկը կրնայ գտնուել յայտացուցակին վրայ, նկատի ունենալով որ անոնք Հայաստանի քաղաքացի դարձած խաղացողներ են:

Գէորգի Ղազանչեանի գլխաւորութեամբ Հայաստանի հաւաքականը Նոյեմբերի 15-էն կը սկսի ուսումնամարզական հաւաքը, որը կը կայանայ «Օլիմպական»ի մէջ: